

KOMÁROM és VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI és SZÉPIRODALMI HETILAP.

<p>Megjelenik vasárnap reggel. Előfizetési ár: Helyben: . . . 4 korona Fél évre . . . 2 " " Negyed évre . . . 1 " " Vidéken: . . . 5 K 20 fill. Fél évre . . . 2 " 60 " Negyed évre 1 " 30 " Egyes szám ára 12 fillér.</p>		<p>HIRDETÉSEKET jutányosan számítva a kiadóhivatal vesz fel. Apró hirdetések egyszeri közlése 10 szög 30 fillér. — Minden további szó 2 fillérrel több. — Nyilttéri közle- mények jutányos díjazás mellett közöltetnek.</p>	<p>Szerkesztőség: Pandató-utca 680. Kiadóhivatal: "Pannonia" könyvkereskedés Baross-utca 74. szám. Kéziratokat nem adunk vissza.</p>
I. évfolyam	1904. November hó 27.	3-ik szám.	

GYŐZELLEM!

Hajnalhasadás derengő világossága hinti szét fénylő sugarait közügyeink térsége felett. Virrad! A szívekben melegség, a lelkekben hazafias, közhasznú munkálkodásra való vágyódás támadt fel. A homály oszladozik, az aléltság megszűnt s az élet vérkeringésének lüktető ereje elüzte az idegek zsibbadtságát. A mesterséges altató szerek hatástalanokká váltak, az ámitások korszaka letűnt, a nagyhangú frázisok hitelüket veszítették s a lelkek mélyén gyökeredző meggyőződés és az elv érvényesítésének akarata győzedelmeskedett. A polgárság higgadtan, méltóságos komolysággal, meggyőződésének rendíthetetlen erejével ítelt.

Öszinte öröm és igaz lelkesedés töltötte el városunk közönségének minden rétegét a szerdán végbement városi bizottsági tagok választásának eredménye felett. Osztály, rang, felekezet és pártkülömbőség nélkül meglepedéssel fogadta az egész társadalom a választó polgárság „tulnyomó többségének” kifejezésre juttatott azon akaratát, hogy az önkormányzatban és közigazgatásban a függetlenséget és önállóságot kívánja érvényesíteni, mert a közügyek intézése nem lehet sem klikkek, sem részvénytársaságok kiváltsága, hanem a város adozó polgárainak elidegeníthetetlen tulajdona.

A város polgársága ékesen szóló bizonyosságot tett arról, hogy a közügyek intézésének jogáról, a melyet egyes érdekesoportok már-már a maguk részére kisajátíthatni véltek, — nem mondott le, sőt azzal nem csak tud, de élni is akar.

Az igaz szó hát meghallgatásra talált. A polgárság lelkiismerete megszólalt és megadta a választ azok szavára, a kik mellüket verve, fenhéjazó hangon hirdették a közügyek intézésére való egyedüli hivatottságukat; egyuttal

fényes tanuságot tett az általunk hirdetett eszmék és elvek helyessége mellett.

A polgárságnak hatalmasan és önként megnyilatkozott szavában félremagyarázhatatlanul kifejezést nyert az önkormányzati ősi intézmények sértetlen fenntartásához s a népszabadság nagy ideáljainak megvalósításához és megőrzéséhez való ragaszkodása is.

Szerénytelenség nélkül elmondhatjuk, hogy a városi bizottságitag választásnál a város polgárságának benső meggyőződése, a közjólét előmozdítására irányuló munkálkodás erős akarata aratott fényes diadalt. A választó polgárság leadott 621 szavazatával elvitathatlan módon dokumentálta, hogy a város közügyeinek intézésébe részt óhajt venni s a cselekvés terére lépve, a fejlődésnek, haladásnak, a nép jólétének és boldogulásának megteremtésén fáradozik. Jóleső örömmel látjuk, hogy az önkormányzati szabadságokhoz való ragaszkodás még él városunk közönségében és érvényesíteni kívánja magát és akaratát az önkormányzatban és tudatára ébredt annak, hogy egészséges közéletet csak akkor teremthetünk, ha mindenki részt vesz a munkában.

A mikor a polgárság évtizedek óta fitymált és kiesinyelt, de a várost fenntartó és a közterhek óriási súlyát viselő része a maga jelöltjeit a hivatalos és a „vezetők” által kipróbált s a „régí alapokon” megállapított jelöltekkel szemben győzelemre juttatta, megmutatta azt is, hogy az eddigi állapotokkal nagyon meg van elégedve s a hamis jelszavaknak tovább hitelt nem ad, a hamis cégérnek fel nem ül, az ország színe előtt magát ki pellengéretetni nem engedi; hazafias érzelmeit megcsufolni, elveit és meggyőződését beszennyezni, kegyeket kereső udvaroncok eszköze gyanánt felhasználni nem hagyja.

Az ellenzék győzelme félreérthetetlen válaszul szolgál a város közönsége nevében eddig folytatott azon működésre, a mely ellenkezett a város polgárságának és lakosságának érzelmeivel, felfogásával és meggyőződésével s a mely miatt szégyenkezni volt kénytelen. A választó polgárság kétszeresnél is nagyobb, tehát csakugyan „tulnyomó többsége” nyilatkoztatta ki: hogy a tovább is követni óhajtott „régí iránynyal” magát nem azonosítja.

Hogy a tizenöt bizottságitag helyére a függetlenül gondolkozó polgárság a maga jelöltjei közül tizennégyet beválasztott s a hivatalos jelölteket — egynek kivételével, igen könnyen megbuktatta, — ebből arra az örvendetes következtetésre jutunk, hogy közönségünk tudatára ébredt annak, hogy városunk közügyeinek intézése nem haladhat tovább azon a uton, a melyen a lakosságra folyton újabb terhek hárulnak anélkül, hogy a boldogulásnak kilátásai kecsgetnének. Az egynek beválasztása ellen különben kifogást nem teszünk, miután szívesen látjuk, ha városunk társadalmának minden osztálya képviselve van.

Az a felfogás, az igazságnak az az ereje, a melynek mi mindenkor hirdetői voltunk csakugyan polgáraink tulnyomó többségének helyeslésével találkoztak, a midőn a csábításoknak és édesgetéseknek ellentállva a város választó közönsége saját akaratát juttatta érvényre.

Hogy hol van az a fennen hirdett tulnyomó nagy többség, a mely az eddigi helyes és eredményes irányzatot árkon bokron keresztül követte, azt a mostani választás megmutatta. Hiába való volt a közkereseti társaság nyomtatvány utján szélnék eresztett fenyegetés, hogy nem alusznak azok, a kik majorizálták a tövényhatósági bizott-

“PANNONIA”

KÖNYVNYOMDA

képeslevelezőlap kiadó-
 vállalat. antiquarium. —
 könyv-, papír- és írószer
 kereskedés.

KOMÁROM
 Baross-utca 74. szám.

Könyvnyomdánk

készít

elegáns névjegyeket, eljegyzési és minden egyéb családi jelentéseket, kereskedelmi nyomtatványokat, műveket, falragaszokat, hivatalos nyomtatványokat és szabályrendeleteket.

Lapunk mai száma 12 oldalra terjed.

ságot. Ettől ugyan nem ijedt meg senki, az önhietség csak szálnalmas mosolyt keltett; hiába rikácsolt a városnak ez a kitartható, a tulmónyó nagy többség ezuttal nem állt kötélnek, hanem gondolkozott és megragadta a gyeplőt, hogy helyes utra vezesse önkormányzatunkat.

Hogy a törvényhatósági bizottságban volt e a közügyek iránt valamilyes *érzék*, azt a közönség előtt felesleges volna vitatni, ép úgy közismeretű dolog, hogy a mindenre való *készség* veszedelmes módon kifejlődött.

A törvényhatósági bizottság, amelyet a fő-fő mandarinok a saját képükre és hasonlatosságukra teremtettek meg, a legpontosabban működő automata szerepét töltötte be: válságos idők esetén csak a fejét kellett megnyomni s a legkivánatosabb helmi nyilatkozatot a közönségének érzelmeiről, vágyairól és óhajáról, vagy érdekeiről megővására volt szó, akkor rendszerint elomlott.

Az öröm és lelkesedés jelen pillanataiban nem akarunk bővebben foglalkozni azzal, hogy városunk önkormányzati életében a közügyek iránt mily csekély érdeklődés mutatkozott s a törvényhatósági bizottság mennyire tehetetlenül állott, a mikor a város lakosságának érdekeit kellett volna képviselnie; nem kívánjuk követni azokat, a kik remegnek attól, hogy meg kell osztaniok a kényelmes munkát s a komoly és közhasznú tevékenység terére kell lépniök, mert hiszen azt óhajtjuk, hogy aléltságukból felébredve legyenek a polgárság akaratának letéteményeseivé s szabaduljanak fel az alól a nyomás alól, a mely miatt egészséges közélet nem fejlődhet ki nálunk.

Nagy munka vár tehát azokra, a kiket a polgárság bizalmával megtisztelt és a legodaadóbb tevékenységre van szüksége a városnak, hogy a fejlődésben és haladásban a lakosság boldogulásának és jólétének feltételeit is megszerezze és biztosítsa. Az adózó közönség túlterhelése, a kereset források hiánya s a városnak rengeteg adóssága miatt sokkal nehezebb lesz e munka, mint azt elgondolják az emberek; ép azért önzetlenül, tiszta meggyőződéssel s azon elvekhez való rendíthetetlen ragaszkodással végzett munkával vivhatnak csak ki sikert, a mely elvek alapján helyüket elfoglalják.

Nem egyszer hangzott fel és nem is ok nélkül a polgárság nagy többségének köréből az elégtelenség hangja, de rá se hederítettek és úgy igyekeztek feltüntetni, mintha az elégtelenség egy *"kisebbségi töredék"* jogosulatlan fészkelődése volna. No hát most ez a *többség* a cselekvés terére lépett és erejének egy feszítésével a hivatalos jelölteket — egynek kivételével — mind leszoritotta a zöld asztaltól s helyett adott ott oly férfiaknak, a kik a polgárság összeségének érdekeiért küzdnek.

E város polgársága a önkormányzat vitelét és a közigazgatás intézését soha semmiféle klikknek vagy részvénytársaságnak bérbe nem adta, hanem megtartotta magának s képviseléről most maga gondoskodott és a közügyek vezetését kezeibe vette.

A polgárság egyesülésében rejülő erő oly hatalmas tényező, a melyet midőn megnyilatkozni akar, letörni nem lehet. Ennek az erőnek, a mely most fényes diadalt aratott: győzni kell mindenkor.

A város anyagi, szellemi és közgazdasági, ipari és kereskedelmi felvirágzásának, a nép jólétének és boldogulásának reménye akkor még el nem veszett, ha a polgárság a társadalmi és közélet minden terén, hazafias érzéssel, lelkesedésének melegevel érvényt szerez akaratának és elveinek.

—//.

Beszéljenek a tettek.

Hatalmas, erős, megelégedett és boldog csak az a nemzet lehet, amelynek fiaiban a nemzeti érzés és öntudat az élet minden mozzanatában s összes nyilvánulásaiban érvényesülni iparkodik; az ország fejlődését és haladását joggal akkor várhatjuk, ha a nemzeti társadalom annak feltételeit nemcsak felismeri, hanem teljesíti is azokat a kötelességeket, amelyeket a közjólét előmozdítása reá ró.

Közjólétet pedig csak ott képzelhetünk, ahol a társadalom berendezkedésénél a közgazdasági érdekek figyelembe részesülnek s ahol az ipari és kereskedelmi élet fejlődését a társadalom minden tagja a saját erejéhez képest előmozdítani törekszik. A nép jólétének nemcsak elsősorú feltétele, de egyúttal alapja a gazdasági függetlenség és önállóság s az ipari munka értékesítése. Ezek nélkül sem a földműves, aki véres verejtékével öntözi a termő anyaföldet, sem az iparos és munkás, aki a műhelyek és gyárak fojtott levegőjében emésztí el életerejét, boldogulni nem képes. Hiába dolgozik az iparos, ha készítményei vevőre nem talál, hiába lótt-fut fárad, hiába áldozza fel kis vagyonát, ha ugyan ilyenekkel, amikor nem talál piacot, ahol munkáját értékesíteni tudná. És nem azért, mintha a magyar iparos készítménye nem ütné meg a mértéket, vagy nem tudná kielégíteni a fogyasztó közönség igényeit, mert hiszen, ha nem is általánosságban, de nagyon sok képzett magyar iparos van már s kiváló ipari készítményünk van, amely bátran felveheti a versenyt a külföld bármely hasonló készítmé-

KOMÁROM és VIDÉKE TÁRCÁJA.

... ÖRÖKKÉ... SZERETLEK! ...

*Szelíd, meleg sugár
Mely fényes napból kél —
S fájó szívre áldás,
Oh mond meg én nekem:*

*Vagy te fényes csillag,
Mely az éjben égysz —
Tanítsd meg szívemet:
Hogy mi az a hűség? ...*

*Fűszálon tündöklő
Ragyogó harmatep. —
Te tanítod-e a,
Szerelmes hűséget:*

*Vagy te piros rózsá,
Mely forró kebelen. —
Szerelmem tüztől
Tikkadtan hervadsz el? ...*

*... Más tanítja nekem
Az igaz hűséget,
Bűvös szeméidben:
Ragyogó könnyesépek!*

*Édes szelídséggel
Kérdik a szívemet,
— Ugy-e hogy megtartod —
Az örök hűséget? ...*

*... Életemnek szép álma,
Édes reménységem,*

*Halld meg feleletét
Vergődő szívemnek —*

*— Szívem, míg utolsót
Dobban ez életben,
És még azontúl is. —
Örökké... szeretlek! ...*

Jánossy Károly.

Szabadulás a török fogságból.

Elbeszélés Komárom multjából.
(Folytatás.)

— Vigyázatok és meg ne mocszanjatok addig, a míg én kardot nem ránczol!

A lovasok csak a fejükkel bolintottak, hogy megértették a paracsot s azután lovaikat simogatták, hogy ne topogjanak a sárban.

A hadnagy pedig izgatottan leste a közelgő török csapatot, mely nagy port vert föl az uton.

A mint azután megpillantotta az első lófarkas zásslót, ő is felugrott lovára s hátrább faroltatta.

Néhány pillanat múlva közelükbe ért a fényes díszmenet. Elöl kengyelfutók és vadászok haladtak pórásra fűzött drága ebeikkel, utánuk egy kék selyembojtos, vérvörös farámát czipelt egy hosszunyakú teve, a melyen vadászszőlők csattogtatták szárnyaikat.

Ezt számos esatlós követte, azután két teve következett, a melyeknek a hátán aranyhímes sátor volt felülve, a melynek leplei a menyasszonyt rejtették.

A tevék hátán biborvörös bársonytakaró volt, széleire apró fehér kagylók voltak erősítve, míg fejükön vörös strucztoffbokrétá lengett.

A folyó gázlójához érve, a tevék meghököltek s erősen kellett biztatni őket, hogy a vízbe lépjenek.

Csak erre a pillanatra várt a hadnagy. Kardját kirántá, azután elkialtá magát:

— Utánam, vitézek!

A daliák villámgyorsan kiugrottak a nádassból s egy szempillantás alatt megröhták a menyasszony kíséretét.

A törökök megkísérelték az ellenállást, de mikor a gázoló tulsó oldaláról is dühös esataordítással törtek rájuk a lovasok, megadták magukat.

Tüstént lefegyverezték őket, aztán a sikoltozó menyasszonyt a sátorban hagyva, nagy diadallal kísérték be őket a komáromi várba.

Már késő este volt, a mikor megérkeztek, a várnagyot nem akarták fölverni, de a menyasszonyt és női kíséretét a hadnagy a saját termében tüstént vallatóra fogta.

A bájos fiatal leány remegve borult le előtte és rózsás arcát könyvek áztatták, a mint kegyelemért könyörgött.

— Nem lesz semmi baja, — sietett megnyugtani Tóth Boldizsár, — de addig foglyunk marad, a míg atyja ura drága pénzen ki nem váltja.

— Hiszen temérdek kincset hoztunk ma-

nyeivel, hanem azért nem talál a magyar ipar fogyasztó piacot, mert a külföld ócska gyártmányai s Ausztria silány készítményei özönlék el, a közönség pedig semmi figyelmet sem fordít arra, hogy szükségleteit mily forrásból fedezi. A magyar ember nem törődik azzal, hogy az a pénz, amit kiad, hova vándorol s vajjon visszaszivárog-e hozzá.

Az angol nemzet hatalmának és gazdagságának alapját ipara és kereskedelme képezi, ez iránt ott mindenki érdeklődik és saját ügyének tekintí, ezért élethalál harcot vív. A magyar társadalom azonban közönyösen nézi, hogy az osztrák ipar miként árasztja el az országot és bűnös egykedvűséggel tűri, hogy milliók vándoroljanak ki, annélkül, hogy azokból valaha valamit visszakaphatnánk, mert hisz az aránylag csekély, amit nyers terményeinkért kapunk.

Az ország elszegényedésének, a megélhetés nehézségeinek s iparosaink keserves küzdelmének és pusztulásának legfőbb és egyedüli okát abban kell keresnünk, hogy a magyar társadalomban nincs meg a magyar ipar támogatása iránt a kellő érzék. Igaz ugyan, hogy néhány év óta megindult a társadalmi mozgalom a magyar ipar pártolása érdekében, de a nagyközönség nincs áthatva annak tudatától, hogy a hazai ipar támogatása az ország közigazdasági érdekeivel áll szoros kapcsolatban és hogy minden egyes ember, midőn szükségleteit beszerzi, akként járul hozzá az ország lakosságának jólétéhez, vagy mozdítja elő a hanyatlást, amint az idegen ipar olesó és silány termékeit vásárolja meg, avagy a magyar iparos munkájának ad előnyt s ez által megélhetését biztosítja.

A hazai ipar pártolásával nemcsak annak fejlődését mozdítja elő mindenki, de saját érdekét is, mert hiszen az ország vagyonsodása a társadalom minden egyes tagjára is kiterjed. Nagyon természetes, hogy sok függ e tekintetben iparosainktól is, nekik kell arra törekedniök hogy jó, izléses és a közönség igényeit kielégítő munkát nyújtsanak. Ne akarják egyszerre levenni a vásárló bőrét is, hanem elégedjenek meg a tisztességes megélhetésre elégséges keresettel. Mert hiába biztatjuk mi a közönséget a magyar ipar pártolására, ha az ipardruga és felületes készítményekkel áll elő. Nem szűnünk meg azonban buzdítani és a hazai ipar pártol-

gunkkal s ezt itt foghatja ön váltságdíj, — felelte zokogva s tört magyarsággal a basa leánya.

— Ez hadi zsákmány és nem váltságdíj, — válaszolta a hadnagy. — Mondja csak, — kérdezte aztán, — nem tud ön valamit az én hugomról, Tóth Erzsébetről?

— A leány fölvetette a fejét s nagy, mandulametszésű szemével különös pillantást vetett a körülötte álló török nőkre.

— Tekintetéből azt veszem észre, hogy ön csakugyan tud valamit az én szegény hugomról.

— Nem, nem tudok semmit se, uram.

— Önnök se tudnak? — szólt rá keményen a pasa udvarhölgyeire.

Azok tagadólag rázták a fejüket, de egy hangot se szóltak.

— Am jól van, — mondta hideg nyugalmmal a hadnagy, — ha egy negyedóra mulva is ezt a választ kapom, önök kisasszonyát a várkútba dobotom.

A török nők erre halálra rémülten sikoltozni kezdtek.

— Csitt! — rivallt rájuk a hadnagy, — egy szót se akarok hallani; most önökre zárom az ajtót s egy negyedóra mulva visszatérek.

A török nők egyedül maradtak s csaknem megdermedve bámultak egymásra.

Ha a kisasszonyt megölik, a pasa biztosan zsákba varratja s úgy dobhatja be őket a Dunába.

Körülvették tehát s esdekelve kérték, hogy

lásában rejlő közigazdasági és nemzeti érdekeket hangoztatni, ha oly ipari készítményekről van szó, amelyek helyettesíthetik a külföldi gyártmányokat.

Jelszavunk az: hogy a mit megkaphatunk idehaza, azért ha valamivel drágább volna is, idegennek ne adjunk pénzt.

A mi pénz az országban marad, az az ország gazdagságát növeli, a mit pedig kivisznek azzal szegényebbek leszünk. Ez olyan igazság, a minek megértéséhez bővebb magyarázatra nincs szükség.

Mégis oly sok papiros fogyott el a magyar ipar pártolás eszméjének terjesztésére, hogy szinte röstelkedve írunk róla; de miután azt látjuk, hogy a sok szó nagyon kevés eredménnyel hangzott el s az iparpártolás csak elméletben van meg nálunk, és a gyakorlatban még messze vagyunk tőle, azért felette szükségesnek tarjuk, hogy e kérdéssel minden alkalommal s minél gyakrabban foglalkozzunk, hogy a közönség érdeklődését felkeltsük.

A rossz viszonyok miatt ne csak panaszkodni tudjunk, hanem azok javításához mindenki a maga erejével járuljon hozzá; tettel mutassa meg, hogy miként lehet boldogulni.

Ha a magyar nemzet minden fia sorompót állít a háza elé, akkor a külföldi ipar silány gyártmányai hiába árasztják el az országot, az a sorompó áttörhetlenebb lesz a legerősebb vámsorompónál. De mindezek mellett küzdeni kell az önmálló vámterület felállításáért is annak, a kinek lelkéből a hazafias érzés és a nemzeti függetlenség vágya ki nem aludt.

Alkalmasabb időben nem ajánlhattuk volna a magyar ipart a magyar családok szeretetében mint most, a karácsony közeledtével az emberszeretet e megszentelt nagy ünnepe előtt, a mikor ezer és ezer alkalom kinálkodik arra, hogy a magyar társadalom kimutassa a magyar ipar becsülése iránt táplált érzelmeit. Az *Országos Iparegyesület* is megragadta ezt az alkalmat, mint minden évben, és megszívlelésre érdemes felhívást intézett a közönséghez, melyben a magyar ipart ajánlja a magyar családok szeretetében. Hazafias lelkesedéssel, szerény tehetségünkhöz képest, tőlünk telhetőleg sietünk mi is ennek segítség-

mondja el őszintén, a mit a hadnagy hugáról tud.

— Hallgassatok, — szólt a leány parancsolóan, — azt fogom tenni a mit jónak látok.

— De az életével játszik, — felelték könnyekre fakadva az udvarhölgyek.

— Az az én gondom, ne törődjeteek ti velem.

— De mindnyájan elveszünk, ha a kisasszon makacsodik, — szóltak zokogva az udvarhölgyek.

A bájos Mirmah haragosan dobantott lábával, mire mindnyájan elhalgattak, csak fájdalmas sziszegésük hallatszott.

A pasa leánya pedig az ablakhoz futott, parányi kezével idegesen dobolt a párkányon, míg kis fejében egymást kergették a gondolatok.

Most kinyílt az ajtó s a hadnagy lépet be rajta.

— A negyedóra letelt, — mondta hidegen, — válaszson élet vagy halál közt.

A pasa leánya megfordult s esillogó hideg tekintetét a daliás férfira szegezte.

— Készen vagyok a halálra, uram, de jegyezze meg magának, hogy ez szörnyű kegyetlenség, a mi nem marad boszulatlanul.

A hadnagy intett a háta mögött álló katonáknak, a kik beléptek s a leányt megragadták.

— Kegyelem, kegyelem! — sikoltottak velőtrázóan a török asszonyok s a hadnagy lába elé vetették magukat.

— Félre tölem, kigyók! — pattant föl a

gére. Ha van valamely alkalom arra, hogy a közönség gyakorlati módon tegyen bizonyosságot arról, hogy a magyar ipar pártolása nem csak üres szólam, hanem komoly elhatározás, úgy a karácsonyi vásár nyújt erre módot. A mikor a szeretet ajándékait vásároljuk meg, szabadon választhatjuk meg a tárgyakat a magyar ipar készítményeiből, hiszen annyi szép, kedves és becses dolog van már, a melyet a magyar munkás kéz alkotott, a melyet szeretetével övezett körül, a melybe lelkét lehelte, s tudásával ékesítette fel. Kétszeresen becses lesz ez az ajándék mert a szeretet és hazafias sugárzik ki belőle. Ne vegyen hát a magyar közönség idegen holmit karácsonyi ajándéknak, hanem vegyen magyar kéz alkotta tárgyakat. Vásárolja azt, ami szép, a mi jó és kedves, főleg pedig magyar. Csak körül kell tekintetünk, megtaláljuk mindazt, a mi gyönyörködtető és hasznos dolgot óhajtunk.

Ha az apróbb ajándék tárgyak vásárlásánál a magyar ipar pártolása lebeg előttünk akkor lassan hozzá szokunk, hogy minden szükségletünk beszerzésénél figyelmünk a magyar iparra irányul, s amit ide haza is megtalálhatunk, annak adunk előnyt.

Szegyven volna, ha a magyar nép, a magyar faj, a midőn a népek nagy társadalmában nemcsak a harcmezőn emelkedett ki hősi vitézségével, hanem a tudomány és művészet terén is bámulatos gyorsasággal küzdött fel magát, az ipar terén nem tudna boldogulni.

H i r e k.

— **Felhívás előfizetésre.** A „Komárom és Vidéke“-re ezennel előfizetést nyitunk. Nem élünk hangzatos jelszavakkal, lapunk az igazság és közérdek szolgálatában kívánja betölteni hivatását. A részünkre előlegezett bizalom pedig kétszeresen fog bennünket a hazafias munkásságra serkenteni.

Előfizetési árak:

	helyben	vidéken
Egész évre	4 K	5 K 20 fill.
Fél „	2 „	2 „ 60 „
Negyed „	1 „	1 „ 20 „

hadnagy, — ti tudjátok, hogy hová lett a hugom s urnötöket mégis el engeditek veszni.

— Ugy legyen hozzánk Allah irgalmas, kegyelmes, mint a hogy tudunk valamit az ön hugáról.

— De tudja urnötök s ha neki kedvesebb a halál a kút fenekén, hát csak vigyétek, katonák!

Ezek erre tovább vonszolták a lányt, a ki remegés nélkül engedte hurczoltatni magát.

Udvarhölgyei követni akarták, de a hadnagy visszautzte őket.

Kint sötét éjszaka volt, az égen alig fénylett itt-ott egy parányi csillag. A várudvaron néma csend volt, csak a bástyákon sétáló örök kopogó léptei hallatszottak.

— Még egyszer kérem, — szólt megindult hangon Tóth Balázs, — mondja meg, mi lett a hugomból?

— Ha azt kérdezte volna, hogy mi lett a fiából, akkor válaszoltam volna, — felelte büszkén a leány, — de az olyan apát megvetem, a ki gyermekéről oly könnyen le tud mondani.

— Téved, kisasszony, ha tudom a hugom sorsát, akkor azt is tudom, hogy mi történt az én drága fiacskámmal.

— Szereti a fiát? — kérdezte most halkán a basa leánya.

— Jobban az életemnél.

— De hátha már meghalt?

(Folyt. köv.)

Hogy lapunk pártolását lehetőleg viszo-
nozzuk előfizetőinknek azon rendkívüli ked-
vezményt nyújtjuk, hogy „A Nap” című
politikai napilapot havonként helyben házhoz
hordva 1 korona előfizetési árért, vidékre pedig
1 korona 30 fillérért adjuk.

Az előfizetési díjakat a pontos cím
megjelölésével kérjük lapunk *kiadóhivatalához*
mielőbb beküldeni, hogy a lap szétküldése
akadályokba ne ütközzék.

— **Több előfizetőhöz.** Tisztelettel értesít-
jük ezúton is mindazokat, akik a „Komáromi
Hírlap” ez évi előfizetési díját december vé-
géig beküldötték, illetve ez év utolsó negye-
dére is előfizettek, azoknak, — a mennyiben
a jelen negyedre eső összeg visszatérítését
nem kívánják — ennek fejében a Komárom
és Vidékét fél évre vagyis 1905 évi márczius
hó végéig minden díj nélkül fogjuk pontosan
megküldeni. *Szerkesztőség.*

— **Kitüntetés.** A király *Asztalos*
Aba kuriai bírónak, saját kérelmére
történt nyugalmazása alkalmából, sok
évi hű és buzgó szolgálata elismerésül
a Lipót-rend lovagkeresztjét adomá-
nyozta. Ez a kitüntetés Komárom vár-
megye régi, előkelő családját, a vár-
megyei közeletnek munkás férfiat s az
ország legfelsőbb bírói karának fárad-
hatlan tevékenységű tagját érte. Méltó-
tobban kitüntetés és elismerés férfit
alig érhet mint őt, a melynek öröme-
ben a vármegye közönsége mindazok-
kal, a kik a valódi érdemet méltá-
nyolni tudják — egyaránt osztozik.

— **Vallásos esték.** A komáromi ev. ref.
ifjúsági egyesület műkedvelői osztálya az ön-
képzés előmozdítása, s a vallásos élet ápolása
céljából a beállott téli időszakban, az egyesület
helyiségében (Collegium) minden második va-
sárnap, d. u. 6 órákor vallásos estélyt tart. Az
első estély 1904 évi november hó 27-én, d. u.
6 órákor lesz, a következő műsorral: 1. Köz-
ének. 2. Ima. 3. Kép a Bibliából. Előadja: Soós
Károly. 4. Tetemre hívás Arany Jánostól. Sza-
valja: Rozs Lajos. 5. Vonós és hegedű négyes.
Előadja: Szathmáry Benó tanítványaival. 6.
Nemzeti zászló Huber Károlytól. Enekli az ev.
ref. énekkar. 7. Felolvasás. Tartja: ifj. Szula-
csik Lajos. 8. Simon Judith. Kiss Józseftől. Sza-
valja: Kollár Lajos. 9. Közének. A többi estélyre
külön meghívót nem bocsát ki, az egyesület de
a megállapított műsort előzetesen a helyi lapok-
ban közli. Belépési díj nincs.

— **Bizottsági tagok választása.** A város
polgárságának lelkes érdeklődése mellett s az
ellenzék teljes győzelmével folyt le városunk-
ban szerdán a törvényhatósági bizottsági tag-
ok választása. Pártkülönbség nélkül a meg-
elégedés öröme sugárzott le az emberek ar-
czáról, még azok sem titkolták előromjukat,
a kik egyébként mugukba zárják érzelmeiket,
csupán csak a városházánál és a klikk törzs-
karának körében volt látható a lehangoltság-
nak és kedvtelenségnek nagyobb fokú jele.
A választás a városban a szokottnál nagyobb
élénkséget idézett ugyan elő, de a mozgalom
külsőleg nem vert erősebb hullámokat, a mi
tiszteletre méltóan jellemezte a polgárság al-
kotmányos jogainak komoly gyakorlását. A
választók csendben, zajtalanul vonultak fel a
városházához, hogy szavazataikat leadják, és
bizalmukkal megajándékozzák azokat, akiket
a közügyek intézésének jogaival felruházni
kívántak. Erről különben lapunk más helyén
bővebben szólunk s így e helyütt a választás
eredményéről adunk hírt. Kirchner Mihály
választási elnök az alsó, dr. Nagy Vilmos vá-
lasztási elnök pedig a felső választó
kerületreben a városház nagytermében
reggeli 9 órákor nyitotta meg a választást.
A választók csendben mentek fel szavazni a
délelőtt folyamán s csak déltájban követték
egymást sűrűbben, az alsó kerület azonban
elejétől fogva erősen vezetett. A felső kerület
ellenben délután csoportosult. A felső kerü-
letben hivatalos jelöltként Dr. Keő Jenő, Ró-

zsa Pál, Jánossy Lajos, Steiner Miklós, Bese
János, Dechy Ferencz és Fektor György, az
alsó kerületben pedig: Tátray József, Kossár
Dezső, Horváth Kristóf, Adler Vilmos, Kec-
kés János, Horváth Ferencz, dr. dr. Szepesi
Zsigmond és Körös Ede szerepeltek; az ellen-
zék jelöltjei voltak az alsó kerületben Horváth
Kristóf, Horváth Ferencz, Korén József, Nagy
Ferencz (szabó), Salamon Zsigmond, Tátray
József, Zsindely Ferencz és Zanka Ede, a
felső kerületben pedig: Boldoghy Gyula, Já-
nossy Lajos, Kecskés Lajos, Losonczy Lajos,
dr. Mike Lajos, Páli Zsigmond és Vági Fe-
rencz, itt azonban az ellenzék körében több
féle szavazó lap keringett a melyen Keő Jenő
dr. Sztáska György és Mikos Nándor szintén
a polgárság jelöltjei gyanánt szerepeltek. A
választást az elnökök délután 4 órákor lezárták
s megkezdték a szavazatok összeszámlálá-
sát, a mit a közönség nagy érdeklődéssel
kísért. A fásztó munka 6 óra után ért vé-
gett. Az alsó kerületben leadott 370 sza-
vazat, a felső kerületben 251. Összesen tehát
621 választó vett részt a választásban. Az
alsó választó kerületben a hivatalos jelöltek-
kel szemben Horváth Ferencz 342, Horváth
Kristóf 341, Tátray József 316, Zsindely Fe-
rencz 250, Zanka Ede 200, Nagy Ferencz
195, Salamon Zsigmond 194 szavazattal vá-
lasztattak meg, míg Körös Ede 175, Adler
V. 148, Kossár Dezső 147, Kecskés János
145, Szepesi Zsigmond 141 szavazatot kaptak.
A felső választó kerületben: Jánossy Lajos
244, Mike Lajos dr. 152, Keő Jenő dr. 133,
Boldoghy Gyula 129, Vági Ferencz 129, Lo-
sonczy Lajos 113 és Bese János 110 szava-
zattal lőnek megválasztva. Pály Zsigmond
pedig 109, Fektor György 103, Rózsa Pál
96, Dechy Ferencz 86 és Steiner Miklós 85
szavazatot nyertek. Így Bese János a hiva-
latos jelöltek sorából Páli Zsigmond mellett
egy szavazattal jutott be a bizottságba. A
midőn a választás eredményét az elnökök ki-
hirdették a közönség lelkesen megéljenzte az
új bizottsági tagokat. A győzelem híre gyorsan
terjedt el a városban és ezt a legnagyobb
örömmel fogadta a közönség. Ime a többség
a mely szíve szerint nyilatkozott meg. Azu-
tán az a többség, a melyvel a klikk kérkedett
és a melyre támaszkodott s a melyik felére
zsugorodott össze; pedig hát a hivatalos apa-
rátus, ha nem is oly szembeszökően, mint
máskor, de most is működésben volt. Kacz
Jenő városi közgyám a kortes iroda főnöki
szerepét vitte, nem tudjuk erre a napra sza-
badságot vett-e, vagy nem volt más dolga,
a vagy hivatalos minőségben működött közre
a hivatalos jelöltek érdekében. A város közön-
ségének filléreiből javadalmazott hivatalnok
végre is nem azért van, hogy kortes vezér-
nek állítsák ki. De hát ők sem tudtak már
lelkedni azért a városi politikáért, a melyik
önmagában korhat el.

— **Népgyűlés.** Komárom város füg-
getlen gondolkozása hazafias polgár-
sága körében, — mint értesülünk, egy
nagyobb szabású népgyűlés megtartása
iránt mozgalom indult meg, a melyen
tiltakozását fogja kifejezni a szólássza-
badságot és nemzeti életünket biztosító
házzabályok megsértése ellen.

— **Kölcsönös áthelyezés.** A földmi-
velésügyi miniszter Kovács Béla kir.
állatorvost, városunk társadalmának rok-
konszenves és tiszteletnek örvendő tag-
ját Komáromból hasonló minőségben
Pápára s helyébe Pápáról Bolyos Béla
kir. állatorvost városunkba helyezte át.

— **Ünnepelt községi jegyző.** Csizmadia
László tatai községi jegyző, a vármegyei köz-
ség jegyzői karnak érdemes tagja, várme-
gyénk közigazgatásának számot tevő ténye-
zője holnap tölti be jegyzői működésének
25-ik évét. A derék jegyzőnek nagy része van
Tata fejlődésében és haladásában. A község-
ben, mely városi jellegű oltott immár moz-
galom indult meg, hogy ez alkalommal ünne-

pélyes keretben adjanak kifejezést a jubiláló
működése feletti elismerésüknek. A képviselő
testület rendkívüli közgyűlésben kívánja ün-
nepelni jegyzőjét. Azt hiszük, hogy a várme-
gyei községi jegyzői kar sem marad el az
üdvözlők sorából.

— **A pénzügyi tisztikar köréből.** A
m. kir. pénzügyminiszter Gemmel Aurél
itteni pénzügyigazgatósági számellenőrt
a győri pénzügyigazgatósághoz helyezte
át. A derék tisztviselő nemcsak tisztvi-
selő társai körében, hanem társadalmi
életünkben általános rokonszenvet vívott
ki. Midőn távozásra felett őszinte saj-
nálattunkat fejezzük ki, egyben sok
szerencsét kívánunk neki új állomásán.

— **Változás a d.-örsi uradalomban.** A
duna-örsi uradalom vezetését és intézését
Greszler Vilmos nyugalomba vonu-
lásával Razgha Béla uradalmi intéző vette át,
a ki szakértelemmel és szeretettel munkálko-
dik a gazdasági élet felvirágoztatásán és fej-
lődésének előmozdításán.

— **Athelyezés.** Klement Béla mér-
nök, a nagy berezna-határszéli vasut-
vonal építő felügyelőségétől a komárom-
érsekújvári vasut nyomjelző kirendelt-
ségéhez, Komáromba helyezte át.

— **Zeneestély.** Jótékony és a hála
találkozna a művészettel. A „Komárom vá-
rosi zeneiskola volt növendékei” 1904 decem-
ber hó 4-én Kacz Endre, Karácsonyi István,
Kecskés Imre és Dezső László urak közre-
működésével, a községi iskola tornatermében
a „Tanítók Háza” és a „Nemes Soma alapít-
vány javára zeneestélyt rendeznek, a követ-
kező műsorral. 1. Ünnepi zene. Mosonyi Mi-
hálytól. Előadja: Komjáthy Blanka és Haupt-
mann Imre. 2. Hogyan ismerték meg az em-
berek a zenét? Elbeszéli: Kohn Erzsike. 3.
Magyar dalok. Zongorán előadja: Jancsek
Stefánia. 4. Szavaltat. Előadja: Dezső László
5. Bánkbán. Zongora-ábránd Székely Imrétől.
Előadja: Unger Ilonka. 6. Az én helyem.
Abt Ferencztől. Előadja: Kecskés Imre. 7.
Goldmark „Hegedűverseny”. (a moll) Előadja:
Kacz Endre, zongorán kíséri: Karácsonyi
István. 8. Sobri dala. Villmero melodie Hong-
rois. Zongorán előadja: Komjáthy Blanka. 9.
Rákóczy-induló. Berlióztól. Előadja: Unger
Ilonka és Komjáthy Blanka. Kezdeté este pont
6 órákor. Belépődíj: Családjegy (4 személyre)
5 K, Személyjegy 2 K. Felülvezetések köz-
sággal fogadtatnak. Ime megtalálták a zene
iskola volt növendékei annak helyes módját,
hogy hálájukat leróják Nemes Soma, a köz-
ségi iskola érdemekben gazdag nyugalomba
vonult tanítója iránt. Sokkal helyesebb ez,
mint a gyermekek felhasználásával való gyűj-
tés. Örömmel adunk hírt róla s hiszük,
hogy városunk műértő közönsége méltányolni
fogja a szereplők fáradozását és nagy számban
vesz részt az estélyen.

— **Esküdtbírói elnök.** Ifj. *Makk* Józ-
sef volt komáromi kir. törvényszéki bírót, a
bírói karnak e kiváló s városunk társadalmi
életének is rokonszenves és általános tiszte-
letnek örvendő tagját, ez idő szerint nagy-
becskereki törvényszéki bírót a szegedi ítélő
tábla elnöke a nagybecskereki törvényszék-
nél szervezett esküdtbírói elnök helyettesül
jelölte ki.

— **Elöléptetések.** A kisbéri m. kir.
ménésbirtok gazdatiszti karában föld-
mívelésügyi m. kir. minister Tallián
Jenő ellenőrt II. oszt. intézővé, Jármy
Ödön segédtszót pedig ellenőrré lép-
tette elő.

— **Műkedvelői előadás.** A komáromi ipa-
ros ifjúság önképző egyesülete ezúttal is elől járt
az egyesületi és társas élet élénkítésében. Az
őszi és téli estékbe bele viszi a maga élénk-
ségét, az ifjúság lelkesedésének egy egy su-
garát, szívének melegségét, hogy a művelő-
déssel egyetemben szorakozást nyújtson és
kedvessé tegye a napi fáradalmak után az

estéket. E czélból a komáromi iparos ifjuság önképző egyesülete e hó 27-én, vagyis ma este Nádor-utcai egyesületi helyiségében saját alapja javára jótékony célú műkedvelői előadást rendez. Helyárak: ülőhely 80 fill., állóhely 50 fill. Jegyek előre válthatók Kvatek Ferencz Klapka-téri fodrász-üzletében és Freisinger Mór nádor-utcai könyv- és papirkereskedésében, valamint az előadás napján esti 7 órától kezdve az egyesület helyiségében. Kezdeti pontban esti 8 órákor. Felülfizetések hírlapi nyugtázás mellett köszönettel fogadtatnak. Az előadás műsora. I. Szomor Dani. Irta Kiss József. Szavalja Kovács Károly e. t. II. Már alszik, Vigjáték egy felvonásban. Irta Grange Jenő és Bernard Viktor. Fordította Szerdahelyi Kálmán. Szereplők: Chaponnier Gregoits Géza e. t. József, inas Rosenzweig Dávid e. t. Georgette, szobalány Okapecz Mariska k. a. Egy nő-dominó ** Történik Párisban. Idő: jelenkor. III. A közügyek. Vigjáték egy felvonásban. Irta Berczik Árpád. Szereplők: Kenderfalvi Háber Ferencz, gazdag polgár Kvatek Ferencz e. t. Etel és Olga leányai Márton Anna k. a. Balogh Lujza k. a. Lakos Andor, Olga vőlegénye Widinszky Géza e. t. Lóránt, ügyvéd Baranyay János e. t. Gócsi Muki Molnár Ferencz e. t. Gyuri, inas Beck Ferencz e. t.

— **A katonaság köréből.** A cs. és kir. közös hadügyminiszter Shreyer János 15. sz. hadosztály tüzérezredbeli várakozási illetékekkel szabadságolt első osztályú századost, jövő hó 1-től kezdődőleg nyugalomba helyezte.

— **Uj gazdasági tudósító.** A földmivélsügyi miniszter a tatai járásra nézve a gazdasági tudósítói tisztelet Thiel Ottó duna-almási lakosra ruházta.

— **Kéményseprő kerületek felosztása.** Két felmerült eset alkalmából a Komárom megyei és városi kéményseprő kerületek felosztása és új kerületek alakítása képezte a győri kereskedelmi és iparkamara legutóbb megtartott közgyűlésén a fontolgatás tárgyát. A kereskedelmi miniszter ugyanis a csalóközi kerület kettéosztására nézve kért véleményt a kamarától, a vármegye alispánja pedig a kéményseprők által kért szabályrendelet módosítására. A csalóközi kerület kettéosztását nem tartja javaslatba hozhatónak a kamara, nem zárkózik el azonban attól, hogy a vármegyei kerületek újabb beosztás alá vétesse nek és az udvardi, gesztési és csalóközi kerületekből a város hozzá számításával az eddigi 5 kerület helyett, egy hatodik, esetleg 7-ik kerület is képeztessek, avagy a vármegyei kerületekből Komárom város kikapcsolassék s e város két kerületre osztassék. Ugyaníly nézetnek ad kifejezést a szabályrendeletre adott véleményében. Ezt alig tartjuk kivihetőnek, mert a kéményseprők megélhetése jó részt a városi kerületek jövedelmén nyugszik s a vármegyei kerületekben felmerülő kiadásait ellensúlyozza. De más oldalról is nehézségekbe ütközik, ami bizonyára figyelmen kívül maradt; egyik másik kéményseprő kerületét real jogon bírja, ettől pedig meg nem fosztható. Kívánatos volna különben, hogy a kéményseprők ügye végre valahára megoldást nyerjen.

— **Gyászhir.** Komornik Manó, a klosterneuburgi kanonokrend nyugalmazott intézője s vármegyénk törvényhatósági bizottságának tagja, e hó 22-én 55 éves korában elhunyt. A boldogult halála széles körben igaz részvétet keltett. Temetése e hó 25-én Ácson nagy gyászoló közönség részvétele mellett ment végbe. Nagy rokonsága gyászolja az elhunytat. Béke lengjen nyugvó porai felett.

— **A borbélyok munkarendje.** A komáromi borbély és fodrász segédek és mesterek még az ősz folyamán megindított mozgalomból kifolyólag a munka rendre és az üzletek nyitva tartására új megállapodásra jutottak.

A közös megállapodás szerint, a melyről mi is értesítjük olvasóinkat, az új munkarend a következő: Az összes helybeli borbély és fodrász üzletek november, december, január és február hónapokban hétköznapokon reggel 7 órákor, az év többi hónapjaiban reggel 6 órákor nyitnak ki, s november, december január és február hónapokban pedig esti 8 órákor a többi hónapokban pedig esti 9 órákor záratnak be. Kivételt képeznek az ünnep előtti napok. Husvét, pünkösöd és karácsony ünnepein mindkét napon déli 12 órákor, míg a nap-tárban vörös betűkkel jelölt ünnepeken, a szombatról eső ünnepeket kivéve délután 2 órákor záratnak. E megállapodás f. év november 1-től lépett életbe s ennek betartására a mesterek is szavukkal és aláírásukkal kötelezték magukat.

— **Jóváhagyás.** A földmivélsügyi miniszter „A duna-almási gazdakör“ alapszabályait jóváhagyta és bemutatási záradékkal ellátta.

— **Egyleti közgyűlés.** A komáromi kath. legényegylet múlt vasárnap délelőtt 11 órákor Kutschera József plebános elnökle mellett a kath. iskola dísztermében rendkívüli közgyűlést tartott, a melyen a tagok eléggé szép számban jelentek meg. A közgyűlés egyedüli tárgyát az egylet új házának építési költségeire felveendő kölcsön ügy képezte. A közgyűlés beható vita után egyhangulag elfogadta a kölcsön felvételére vonatkozó előterjesztést s felhatalmazta a válaszmányt, hogy a legelőnyösebbnek ígérkező kölcsön ügylet megkötésére nézve intézkedjék. A közgyűlés ezzel véget ért.

— **Az érettségi reformja.** Az országos közoktatási tanács legutóbbi üléséből az érettségi vizsga reformja tárgyában fontos és üdvös javaslatok közül a legnevezetesebb az, mely a gimnáziumi német és görög írásbeli érettségi vizsga helyére a szóbeli vizsgát óhajtja léptetni. Csupán három tárgyból, a magyarból, latinból és számtanból kontemplál a tanács írásbeli vizsgát, ezt is azonban azzal az ujjtással, hogy egy írásbeli dolgozathoz nyert elégtelen osztályzat a szóbelitől ne zárhasson el. (Eddig az, aki a magyar vagy latin írásbeliből elégtelen kapott, szóbelire nem állhatott s csak egy év múltán tehetett újabb teljes írásbeli érettségit.) A kompenzációt vagyis azt, hogy a szóbelin az egyik tárgyból való jó felelettel kiegyenlíteni lehessen, behozatalra nem ajánlja a közoktatási tanács.

— **József főherceg üdvözlése.** A magyar nép szeretetének rajongásával környezett József főherceget Ajtay László a napokban magasan szárnyaló classikus latin költeményben üdvözölte. Ajtay László már többször magára vonta a figyelmet latin irodalmi munkásságával s műveiért Rómából is kitüntetést nyert. Üdvözlő költeménye diszes és izléses kiállításban a „Pannonia“ könyvnyomdából került ki. A könyvpiacon azonban nem kapható s csupán csak a szerzőnél szerezhető meg.

— **Uj csendőrörs.** Vármegyénk területén a közrend és közbiztonság minél hatékonyabb megóvása szempontjából a csendőrörsök száma egygyel szaporodott. Perbetén ugyanis e hótól kezdődőleg új csendőrörs állított fel.

— **Elveszett pénz.** Noha jobban vigyáznak az emberek a pénzre, mint a szemük fényére ebben a szűk világban, mégis el vész. A múlt hét végén a város területén egy hosszukás lila színű pénztárca vészett el, a melyben 50 korona volt. A károsult kéri a megtalálót, hogy a rendőrségnél szolgáltatassa be, ahol illő jutalomban részesül. A becsületes megtaláló még nem jelentkezett.

— **Országos gazdaggyűlések.** A jövő év első napjaiban az Országos Magyar Gazdasági Egyesület Zalaegerszegen, Szatmáron és Nagybecskereken rendez az ottani gazdasági egyesületekkel karöltve gazda-gyűléseket. Eddig a nagybecskerekinek és a szatmárinak időpontja és programja van megállapítva. Nagybecskereken tegnap volt e tárgyban értekezlet, a melyen elhatározták, hogy a gyűlést jövő év január 8-án tartják meg és megállapították annak napirendjét.

— **Vásárendélyezések.** A m. kir. belügyminiszter leiratot intézett valamennyi gazdasági egyesülethez, amelyben tudomásukra hozza, hogy a földmivélségi és kereskedelemügyi miniszterekkel folytatott tárgyalások után úgy intézkedett, hogy jövőben mindenemű vásárendélyezési, vásáráthelyezési, vásárrendtartási ügyekben a törvényhatóságok kötelesek véleményadásra felhívni az illetékes gazdasági egyesületeket és közzgazdasági előadókat. Ily ügyekben eddig csak a kereskedelmi kamarák adtak véleményt. A törvényhatóságok jövőben a vásárügyeket a beérkezett véleményekkel együtt terjesztik fel döntés végett a kereskedelemügyi miniszterhez.

— **Érmekek iparosok részére.** Az országos iparegyesület a hazai iparosokat előmenetelre buzdítani, az iparfejlesztése körül szerzett érdemeiket elismerésben részesíteni s ezek által a hazai ipart előmozdítani óhajtván; kiváló iparosok számára, mint minden évben, úgy az idén is érmekek kiadását határozta el, melyekért a pályázatot az igazgatósághoz 1904. évi december 31-ig kell benyújtani.

— **Gondnokság alá helyezések.** Csepi Zsigmondné szül. Angyal Lujzát, betegsége folytán, továbbá Spitzer Mórt elmebetegség miatt a komáromi kir. törvényszék gondnokság alá helyezte.

— **Hivatali viselő mérnökök külön munkái.** A miskolci kereskedelmi és iparkamara az iránt kereste meg a kereskedelmi minisztert, hogy a hatósági, vasuti és állami mérnököket tiltsa el a külön munkák elvállalásától. Mint értesülünk, a miniszter a kérés teljesítését megtagadta.

— **Ifjusági élet.** A Komáromi Iparos Ifjuság Önképző Egyesülete, mint városunk társas életének zászlóvivője elismerésre méltó szorgalommal lépett ki a tevékenység virágos mezejére. Tagjainak önképzése és a közművelődés terjesztése céljából a felolvasó estélyek sorozatát e hó 20-án vasárnap este nyitotta meg. Mihola János az egyesület elnöke és Fülöp Zsigmond az egyesület agilis titkára vállvetett működése szép sikert aratott. Mihola János elnök meleg szavakkal üdvözölte a vendégeket és ismertette az egyesületnek a társasélet felelevenítésére irányuló terveit, egyben felkérte Bausz Teodorik szent. Benedekrendi tanárt felolvasásának megtartására, a ki „Nemzeti költészet, nemzeti lélek“ cím alatt irodalmi történelmi felolvasásában gyönyörűen elmélkedett a költészetnek a lélekre való hatásáról és összhangjáról. Az élvezetes felolvasásért a közönség lelkesen megjelenezte és megtapsolta a kiváló tanárt. Ezután tetszéssel és érzéssel szavalta el Szücs Lajos egyleti tag Csengeri Gusztáv „A fogoly lengyel“ c. hatásos költeményét, majd Metlesich Kálmán egyleti tag adta elő igen ügyesen Ábrányi Emilnek „Monolog ellen“ című monologját. A közönség a szereplőket tapssal jutalmazta meg, a mit meg is érdemeltek, Végül Mihola János elnök köszönte meg a közönség érdeklődését és a szereplők, különösen Bausz Teodorik tanár közreműködését. A műsor befejezte után tejjázás mellett még sokan maradtak együtt az egylet helyiségében.

— **Tejszövetkezetek illetékmentessége.** A közigazgatási bíróság egy konkrét eset alkalmából kimondotta, hogy a tejszövetkezetek jogilletéket nem fizetnek. Az ítélet a díjjegyzék 50. tételének 40. pontja értelmében hozott, mely szerint a kereskedők és iparúzők által saját kereskedelmi, vagy iparüzletük tárgyaira vonatkozólag kiállított levelek föltétlenül illetékmentesek.

— **Uj pénzintézet Budapesten.** „Központi Kereskedelmi és Iparbank Részvénytársaság” címen új pénzintézet van alakulóban, melynek alaptőkéje 10 millió koronára van előirányozva. A szervezésbe 20 különféle kereskedelmi és iparágat vontak be. Külön szakosztályok lesznek, a vas, bőr, üveg, fűszer, butor stb. szakmák számára. Az új intézetet a „Hazai Bank” finanszírozza, melylyel viszont a „Pesti Hazai Takarékpénztár” van szoros kapcsolatban.

— **Csikóvásárlás a katonaság részére.** A lóvásárló bizottságok utasítást kaptak, hogy lépjenek közvetlen érintkezésbe a ménesbirtokokkal, tenyésztőkkel és lótenyésztő bizottsági elnökökkel. A csikóvásárlások tavasszal lesznek, a tenyésztőknek azonban már most be kell jelenteni az eladásra szánt csikókat. A bejelentések alapján fogják a lóavató bizottságok megállapítani utitervünket. Ahol nagyobb ménes van, ott a bizottság kiszáll, kiscsüszk, kisebb tenyésztők részére középponti gyűlekező helyeket jelölnek ki, ahova a bizottság által megjelölt időben elő kell vezetni az eladásra szánt s bejelentett csikókat. Egy-egy csikóért 500—650 korona, sőt ennél magasabb árat is fizet a bizottság. A csikók megkivántató kelléke minimális 157 cm. magasság s háts lónál megkivánt termet, jó vér, korrekt járás. A bejelentéseket folyó év végéig meg kell tenni, a bejelentésnek tartalmaznia kell a csikók származására vonatkozó adatokat, valamint az utazás és levelezés akadálytalan lebonyolításához szükséges adatokat.

— **Holta után sincs nyugta.** Székely Viktor szerkesztésében egész sereg újság jelenik meg, amelynek első oldalát nem Budapesten írják és szedik, hanem abban a városban, amelyben elárulásra kerül. Ilyenfaján sok vidéki városban egyforma szövegű helyi újság jelenik meg és csakis az első oldal nem egyforma bennük. A Komáromi Friss Újság is ez ugynevezett „fejtel” újságok közé tartozott. Ez az újság politikai cikkeket közölt az első oldalán, holott kaució hiányában nem lett volna szabad politizálni. Ezért a budapesti királyi járásbírósa sajtórendőri vétség címén perbe fogta Székely Viktort, aki a lapon kiadóként szerepel. Székely hiába védekezett azzal, hogy a lap politikai részéért nem lehet felelős, a bíróság vétkesnek mondta ki és ötven korona pénzbüntetésre ítélte. A törvényszék, mint felelősségi bíróság helyben hagyta ezt az ítéletet, a Kuria azonban megsemmisítette, mert az óvadék nélkül való politizálás vétségének elbírálása nem a járásbírósa, hanem a törvényszék hatáskörébe tartozik.

— **Takarmánybeszerzési források.** Az érdekeltektől gazdáközönseget figyelmeztetjük, hogy a megyebeli gazdasági egyletek számon tartják a takarmánybeszerzési forrásokat. A gazdáknak tehát közvetlenül oda kell fordulniok.

— **Ifju halott rablók.** A szomszédos esztergommegyei Bajóth községben néhány napja temették el Ulmann Ármin 14 éves kis leányát. Pár napra rá észrevették, hogy a sír fel van ásva s a földből a koporsó kilátszik. A csendőrség nyomozást indított és nemsokára megállapította, hogy a sírt nyolcz és tizenkét év közt levő gyermekek ásták fel. A kisfiukat rögtön vallatásra vették s beismerték, hogy a sírt azért ásták fel, mert a koporsóban vélt pénzt akarták elvinni. Borzalmas tettüket azonban az akadályozta meg, hogy zajt hallottak s azt hitték, hogy a kis halott felébredt, mire elfutottak. A kis sirrablókát javítóintézetbe viszik.

— **Osztálysorsjegyek** kaphatók Kohn Adolf bankbizományi üzletében. Komárom, Szt. András-utca 59.

— **Virágfakadás** címmel a napokban új szépirodalmi lap indult meg a fővárosban, melyet Endrődi Béla szerkeszt, a fiatal magyar írók színe-java támogatásával. A lap célja az, hogy a nagyközönséggel megismertesse a jövő Magyarországot, még fejlődésben levő íróit, hogy egytömörítse azon ambiciózus fiatal embereket, kiknek élete az irodalomé lesz. A „Virágfakadás” első száma 16 oldal terjedelemben. Mühlbeck Károly művészi címképével, gyönyörű kiállításban jelent meg.

Tartalma: Beköszöntő: Endrődi Béla. Idyll. Első szerelem (Verse): Farkas Imre. A kis hercegasszony: Miklós Jenő. Ősz lesz (vers): Körthy György. Éjszakai találkozás: Sömezey Sándor. Emlékek (vers): Endrődi Béla. A virágok postása: Tormay Cécile. Tavaszról álmodom (vers): Vikár Z. Vera. A havason: Gagyi Jenő. Művészet. Zene. Irodalom. A „Virágfakadás” előfizetési ára egész évre 8 kor. Fél évre 4 kor. Havonként kétszer jelenik meg. Kiadóhivatal Budapest, IV., Váci-utca 60. szám.

— **A Nap.** Minden ízében demokratikus és független napilap indult meg a fővárosban e cím alatt. A hírlapirodalomban valóságos feltűnést kelt hangjával, formájával és tartalmával. A „Nap” az események hű képét adja s a napnak élő kronikása. Hírszolgálat, értesülései, tárcái, regényei első rangúak. Politikai cikkeik nagy részt dr. Vázsonyi Vilmos országgyűlési képviselő írja s köré csoportosulnak a magyar hírlapirodalom legjelesebb munkásai. A „Nap” kora reggel a vidéken is megjelenik. A „Nap” felelős szerkesztője Braun Sándor, főmunkatársa Abrányi Emil. Politikai cikkírói élen dr. Vázsonyi Vilmos és Abrányi Kornél, a magyar publicisztika kitünőségei állanak. Különös értéke, hogy a legkorábban megjelenő újság a legolcsóbb is. Egyes szám ára 2 krajcár, előfizetés ára egész évre 16 kor., fél évre 8 kor., negyedévre 4 kor., egy hónapra 1 kor. 40 fillér.

— **Az „Angol divathoz.”** Városunk kereskedelme szép haladásnak indult. A diszes üzletek száma egygyel ismét szaporodott. Az „Angol divathoz” ezimezve a Klapka-téren egy fényesen berendezett s a legújabb divatu férfi ruha áruház nyílt meg. Az új s modern áruház nyitva áll a közönség megtekintésére és vásárlási szándék nélkül bárki megnézheti. Az üzletberendezésével és áruinak diszes összeállításával városunknak egyik megtekintésre érdemes látványossága.

Anyakönyvi hírek.

1904. november 19—27-ig.

— Születések: —

Lukovics Ilona, Wolfsthal René, Fischer Ilona, Sárkány Ferenc, Kortony Károly, Windlmüller Károly, Hajagos Tibor, Farkas István, Balassa Margit, Bartha Erzsébet.

Házasságok:

Bihari Pál és Emmer Erzsébet. Mráz Gáspár és Lukács Mária. Frey-stadtl Oszkár és Piek Hedvig. Kürthy Lajos és Kányai Erzsébet.

Halálozások:

Mózes Mihályné 67 év. gümőkór. Pataki Mária 5 hó. béllób. Szalay András 69 év. gümőkór. Schweiber Ede 42 év. agyvizényő. Szloboda Franciska 33 év. mellrák. Komornik manó 55 év. gerincagylob. Tóth Istvánné 62 év. aggkor. Hanzsér Elemér 4 hó. vel. szül. gyengeség. Schranz Jánosné 98 év. aggkor.

TÖRVÉNYSZÉK.

— Esküdtzéki tárgyalások. —

Apagyilkosok. A komáromi kir. törvényszéknél szervezett esküdtbírósa előtt e hó 21-én két testvér fia, Halasi Károly és ifj. Halasi Vince apáca-szakállasi lakosok a legnagyobb bünnel, apagyilkossággal terheltlen állottak. Atyjukat id. Halasi Vincét ez évi aug. 29-én késszurásokkal megölték. A retentő bűn elkövetésének indító okát az öreg Halasi Vincének iszákossága adta meg, aki egész napon át a korcsmát lakta. A végzetes eset alkalmával is részegen ment haza s fiával összetűzött és Károly nevű fiára kést rántott elő, ekkor Vince fia megragadta, Károly pedig a kést vette ki kezéből és négy szurást ejtett rajta. Az öreg Halasi néhány óra múlva meghalt. A tárgyalás folyamán a tanuk vallomása a fiuk mellett szólt s azt igazolták, hogy az öreg durva volt, aki a családjával kegyetlenül bánt. A vádhatóságot Csajaghy Károly kir. ügyész képviselte. Halasi Károly ellen halált okozó súlyos testi sértés büntette, Halasi Vince ellen mint bünségéd ellen emelt vádat. A vádlottak védői voltak Schlosser Ferenc dr. és Kiss Gyula dr. ügyvédek. A vád és védbeszédek után az

esküdtek Halasi Károlyt a halált okozó súlyos testi sértés büntetében bűnösnek mondták ki, Halasi Vincét pedig nem bűnösnek nyilvánították. Az esküdtek verdiktje alapján a törvényszék Halasi Károlyt 3 évi börtönre ítélte Halasi Vincét pedig felmentette és nyomban szabadlábra helyezte. Az ítélet ellen a kir. ügyész, ugy Halasi Károly és Schlosser Ferenc dr. semmiségi panaszt jelentettek be.

Gyilkos szolgálégény. Kocson ez év október 24-én este többen idogáltak a korcsmában, köztük Kőrösi Mihály 19 éves szolgálégény és Juhász Mihály. Haragosok voltak, a legény megverte Juhász leányát a kivel Sebestyén Sándornál együtt szolgált. A miért az apa meg is fenyegette a legényt, hogy ne találkozzanak. Gyűlöletes tekintettel méregették tehát egymást, az ital pedig még jobban tüzelte, csuful össze is kaptak. Körmendi Dániel előljáró többet magával Juhászt haza vezette, de az nem maradt odahaza, hanem visszaindult a korcsmába, a mikor a korcsmába a mikor a templom előtt találkozott Kőrösival és kíséretével, a kik azért mentek vele, hogy valami bajt ne csináljon, a mint azonban Kőrösi meglátta Juhászt, fenyegetőleg neki rontott s fenyegette kísérőit is, a kik kitértek előle. Kőrösi ekkor egy doronggal Juhásznak rontott a ki elakart előtte bukni, de az ütés homlokán érte, Kőrösi még ezután háromszor fejbe ütötte áldozatát a ki ott a templom előtt meg is halt.

Gyilkosság büntetéeért ált tehát e hó 24-én Kőrösi Mihály az esküdtzék előtt. A főtárgyalás folyamán a tanuk vallomása nagyobb részt a vádlottra terhelőleg nehezedett. Pöcze Sándor tanu látta a mikor Kőrösi Juhász Mihályt megütötte, azt vallja, hogy a gyilkosságot korcsmai czivódás előzte meg. Bori István tanu azt vallja, hogy a vádlott káromkodva támadt Juhász Mihályra. Pongrácz János tanu azt állítja, hogy Kőrösi kezdte a korcsmai veszekedést mert Juhász leányától eltiltotta, azt is vallja, hogy vádlott a mikor áldozata mozdulatlanul feküdt, visszafordult és megnézte: fölkel-e vagy szuszog-e még, hogy igazitsion rajta. De nem bántotta. Körmendi Dániel előljáró azt vallja, hogy Juhászt ő vezette haza és hogy mind a ketten jó sulyban voltak. Sebestyén Sándor tanu azon kérdésre, hogy nyilatkozzék Kőrösi erkölcsi magaviseletéről, azt válaszolta, hogy jónak nem volt jó, hanem olyan mint a többi. A bizonyítási eljárás befejezése után Csajaghy Károly dr. kir. alügyész terjesztette elő vádját, s Schlosser Ferenc dr. védő mondta el védbeszédét, a mely után az esküdtek visszavonultak tanácskozásra. Az esküdtek Kőrösit vétkesnek mondták ki, a minek alapján a törvényszék 3 évi börtönre ítélte Kőrösi Mihályt. Az ítéletben úgy a kir. ügyész mint Kőrösi megnyugodtak.

Felelős szerkesztő: **Berinkei Bálint.**

Nyomatta a kiadótulajdonos: **Pannonia** könyvnyomda.

— **Modern hirdetési iroda.** Herold hirdetési és reklám ügyvivőség címmel Székely Sámuel, a jeles magyar hírlapíró Budapesten új hirdetési irodát alapított, melynek célja minden hirdetési és reklám szakba vágó ügyben megbízható, szakképzett tanácsadója lenni a hazai kereskedelemnek és iparnak. Székely Sámuel csak nemrég tért vissza Amerikából, ahol másfél évig tanulmányozta a forgalom-emelés legfontosabb eszközét: a hirdetést. Azonkívül hozott magával rendkívül érdekes reklámgyűjteményt, melyet rendelkezésére bocsájt mindazoknak, akik nem pusztán kísérletezésnek, avagy fényűzésnek, hanem gyümölcsöző befektetésnek tekintik a hirdetést. A modern szellemben működő Herold-iroda nem szorítkozik hirdetések egyszerű közvetítésére, hanem az irodalom, művészet, gazdasági ismeretek, világtapasztalat bevonásával a hirdetések és prospektusok megfogalmazásában és illusztrálásában, nagyobb reklámtervek kidolgozásában szellemi munkatársa kíván lenni a korral haladó nemzeti munkának és kereskedelemnek. A Gyáriparosok Országos Szövetsége és a kereskedelmi testületek körében máris nagy érdeklődés mutatkozik az új vállalat iránt, melynek pontos címe: Herold hirdetési és reklám ügyvivőség' VII. került, Kezpeesi-ut 30. sz.

Apró hirdetések.

Egy szeretni való szép szőke leány vagy egy csókolni való özvegy ösmeretségét keresi, egy fess fiatalember, akivel az unalmas idejét szórakozás czéljából eltölthetné. — Leveleket „22 éves” jellige alatt kér poste-restande, a helybeli postára.

Csinos varróleány, vagy egy szobacicus, ki igazán tudna szeretni egy katonának való csinos legényt, az írjon „Géza” névvel poste-restande a postára.

Rikkancsok a legmagasabb díjazás mellett felvételnek a "Pannonia" könyvkereskedésben.

Rikkancsok!

UNALMAS TÉLI ESTÉK

GYILKOSA,

a legmodernebb s a legolvasottabb írótól most összeállított 2 új könyvsorozat:

Andrejev: A PÁRIÁK.
Csehov: ISTEN KERTJE.
Dotojevski: EGY KÉNYES TÖRTÉNET.
Gorkij: AZ ORLOV HÁZASPAR.
Kovalevszki: A NIHILISTA NŐ.
Samarow: A CZIGÁNY.
Wilde: A BOLDOG HERCZEG.
Willy: CLAUDINE HÁZASSÁGA.
Hermann Heyermans: ZSIDÓ FURFANG.
Rudyard Kipling: A FEKETE JÁCK.
Maxim Gorkij: A PÉNZ.
Leonid Andrejew: KÖD.
Octave Mirbeau: BÜN.
Maxim Gorkij: MALVA.
Semjon Juskevics: GHETTO.
Rudyard Kipling: A BIRMAI LEÁNYZÓ.
Catulle Mendès: A KOLOSTOR MESEI.
Paul Bourget: VELENCEI ÉJSZAKÁK.

ÁRA KÖTETENKÉNT 25 KR.

Kapható kizárólag csak a
Pannoniában

BAROSS-UTCZA 74. SZÁM.

Háromszori bekenésre

megszabadul kellemetlen lábizzadásától. Egy korona beküldése ellenében (tiz le-
véljegy) bérmentve küldi Reisz gyógyszer-
rész, Halas.

Pénzkölcsönöket személyhitelkép leggyorsabban folyósítanak diszkrétan, minden le-
vonás nélkül, leghozzávalóbb alapon, nagyon
kedvező részlettörlesztésekkel, legolcsóbb ka-
matokkal, kötelezvényre szerény utólagos díja-
zással. Vidéki megbízásokban azonnali és
lelkismeretesen eljárak. Ingatlanokra legmagasabb
összegig készpénzt szerzek. Drágakamatu
kölcsönöket 4 százalékra kieserélem. Szekeress
Dezső, törvényhatóságilag engedélyezett Hitel-
forgalmi irodája Budapesten, Vig-utca 26. sz.

Férfi szabószághoz

ügyes nadrág és mel-
lény munkás keres-
tetik helyben, — ál-
landó munkára. —
Cím a kiadóhivatalban.

Egy jó házból való fiu, tanoneznan felvétetik a "Pannonia" könyv-
kereskedésben. Baross-utca 74. szám.

Ezt olvasd!

Mindjárt megtakarítasz néhány forintot!
Egy óriási nagy árverésen megvettem 1000 vég-
erős munkásvásznat és 1000 vég erősszálú ka-
navászt. Így képes vagyok egy egész véget
4 forintért adni. — Címem: G. malomtulajdonos
Királyhalom, kint a tanyán.

AZ "ANGOL DIVATHOZ"

Komárom és vidéke
első legnagyobb férfi
és gyermek áruháza

Mindennemü kész férfi és gyermek
ruhák, nagy választékban a leg-
finomabb kivitelben; — ugyszintén
mérték szerinti megrendelések a
legujabb divat szerint készítettnek.

KLAPKA-TÉR.

KLAPKA-TÉR.

Hentes-árak.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy kiterjedt üzleti
összeköttetésem és nagyobb mérvű szállitásaim folytán

Ferencz József-rakparton (Duna-sor) levő hentes-üzletemben naponkint

mindennemü hentes-áru

friss állapotban, háj, zsir, szalonna és hus, saját besózásu nagy-
mennyiségü füstölt karmanádli, füstölt husok, mindennap friss kolbász,
továbbá debreceni kolbász a legolcsóbb áron izléses kiszolgálás mel-
lett kapható.

Savanyu-káposztát állandóan tartok.

Füstölésre husnemüeket elfogadok. Egy drb sertés husának
füstölése 2 korona.

Midőn dusan ellátott üzletemet a mélyen tisztelt közönség figyelmébe ajánlom, bevásárlásainak eszközzését kérem

Prantner Lipót,

hentes és vad-kereskedő.

Már megint!

Uj komáromi képes levelezőlapok jöttek a

Pannoniába.

Szt. Józsi. körház bérháza
Várreszletek
Butorgyár
Hajógyár
Zsidó-templom
Nádor-utca felső részlet

Ár a régi. Drb. 2 kr

116 féle komáromi képeslap 116

Még eddig nem létezett!

Egy valódi horgonyjárású rem. óra 36 óráig jár egy felhúzásra, világító email számlappal. 3 f 80k Egy kínai ezüst lánc 80 kr. és egy magyaros állású valódi tájtekó pipa 5 évi jótállással f. 1-10 mind a három tárgy együttvéve, a postaköltséggel együtt **5 frt 50 kr.**

Nem tetszés esetén a pénz visszaküldetik. — Elvem, nagy forgalom, esekély haszon. Szétküldési raktár:

Kormos Béla
műóras- és ékszerész.
BUDAPEST, VII. István-ut 28.

Legalkalmasabb karáhszoni és ujévi ajándék.

Legalkalmasabb karáhszoni és ujévi ajándék.

90

Minden órajavítás krajezár!!

2 évi jótállás mellett.
Vidéki javításokat pontosan eszközölök.

KORMOS BÉLA, műóras.
BUDAPEST, VII. István-ut 28.

FARKAS GYULA

vegytisztító.

KOMÁROM. — TATA.

Főüzlet: Nádor-utca 163.
Műhely: Br. Eötvös-u. 495.
Fióküzlet: TATA. Fürdő-u.

Elvállal minden e szakba vágó tisztítást és festést.

Elő és elejtett

VADAKAT

veszek és eladok kicsinyben és nagyban.
Szállítások vidékre, mint helyben pontosan eszközöltetnek.

PRANTNER LIPÓT
hentes és vadkereskedő,
Komárom, Ferencz József-rakpart, (Dunasor.)

A nyári felvételek nyomán készült **42 féle komáromi uj levelező-lap** még kapható, darabja **2 kr.**

„PANNONIA”-papirkereskedés
Baross-utca 74. szám.

Magyar és francia Cognac.			
Olcsó bevásárlási forrás!			
ZANKA EDE			
Komárom, Kossuth- (Rozália) tér.			
Fiumei Chocoladé és cukorkák.	1 kg. jó tisztított nyers kávé . . . K	2.—	Valódi fehér és vörös borok.
	1 " finomabb nyers kávé . . .	2.40	
	1 " finom ceylon kávé . . .	3.—	
	1 " " Cuba kávé . . .	3.80	
	1 " " Arany Jáva kávé . . .	3.60	
	1 " " Mocca kávé . . .	3.80	
	1 " " pörkölt kávé . . .	3.—	
	1 " süveg cukor) napi árak mellett		
	1 " kocka cukor)		
	1 " finom Souchong tea . . .	6.—	
10 dgr. " " " " " " " " " " " "	1.60		
1 kg. " " Császár keverék . . .	14.—		
10 dgr. " " " " " " " " " " " "	1.60		
1 palack literes finom Cuba rum . . .	2.—		
1 " " " " " " " " " " " "	3.—		
Mindennemű Mautner-féle gazdasági, kerti és virágmagvak.			
Ezenkívül mindenféle fűszerárak legjobb minőségben és jutányos áron kaphatók.			
+ Vértess és Brázay-féle sóborszesz. +			

PONGRÁTZ SÁNDOR

férfi szabó. — KOMÁROM.
Vármegye-utca. (Asztalos ház) a megyeház mellett.

A nagybecsű közönség szíves figyelmébe ajánlom a mai kor igényeinek megfelelően felszerelt

férfi szabó üzletemet

az őszi és téli idény megnyitásával a legujabb divatu és legfinomabb gyártmányu bel- és külföldi szövetek beszerzése folytán azon kedvező helyzetben vagyok, hogy bármily követelményeket támasztó megrendeléseknek a legjutányosabb árban gyorsan és pontosan képes vagyok eleget tenni.

A nagybecsű közönség pártfogását kérve maradtam

tisztelettel **PONGRÁTZ SÁNDOR.**

Iszákosság nincs többé!

Kivánatra bárkinek bérmentesen küldünk egy csomag Cozapor.
Kávé, tea, étel vagy szeszes italban egyformán adható az ivó tudta nélkül.

A Cozapor többet ér, mint a világ minden szóbeszéde a tartózkodásról, mert csodálatos ellenzavessé teszi az iszákosnak a szeszes italt. A Coza oly esendően és biztosan hat, hogy azt feleség, testvér avagy gyermek egyaránt, az ivónak tudta nélkül adhatja és az illető még csak nem is sejtji, mi okozta javulását.

Nemrégiben egy fiatal asszony nekünk körülbelül a következőt mesélte: „Igen én is használtam ezt a remek szert a férjem tudta nélkül és hálá Istennek teljesen segített rajta. Jó férj volt józan állapotban, de sajnos, majd mindig részeg volt. Folytonos félelem, aggodalom, kétségbeesés, szegény, becselenség és szegénység közepette éltem. De minnek is meséltem volna el másoknak? Nem csodálatos-e igazán, hogy egy asszony a dolgot saját maga kép irányítsa s otthonát, gondterhes tűzhelyét örömpalotává tudja varázsolni.”

Coza, a családok ezreit békítette ki ismét, sok, sok ezer férfit a szegény és becselenségtől megmentett, kik később józan polgárok és ügyes üzletemberek lettek. Tömegek fiatal-embert a jó utra és szerencséjéhez segített és sok embernek életét számos évvel meghosszabbította.

Az intézet, mely a Cozapor tulajdonosa, mindazoknak, kik kívánják egy próba adagot díjmentesen küld, hogy így bár ki is meggyőződhessen biztos hatásáról. Kezessékünk, hogy az egészségre teljesen ártalmatlan.

GOZA INSTITUTE (Dept. 101.) 71., High Holborn, London, W. C., ANGLIA.
(Levelek 25 fillér, levelező-lapok 10 fillérre bérmentesítendőek.)

Eladó egy óriási forgalommal bíró szikvizgyár Valódi **aranybánya!** Hitelesen kimutatható és bármikor betekinhető **300,000** db. üveg szikviz lesz egy év alatt gyártva, ily **forgalommal** bárki, igen könnyen vagyont szerezhet: **potom áron.**

Bővebbet e lap kiadóhivatalában.

Ügyes

varrónő, elfogad felső- és gyermek ruha varrást jutányos ár mellett; — kívánatra házhoz is elmegy, esetleg ott dolgozik.

Czime megtűdható a kiadóhivatalban.

CSOKOLÁDÉK
TEA-SÜTEMÉNYEK
BOMBONOK
DESSZERTEK
KAKAO
CAKES
KÁVÉPÓTLÉK

„CHOCOLAT
LOBOSITZ“

100.000 K. intézeti pénz!
Gyors lebonyolítás —
Előzetes költség nélkül!
Teljes discreció —

Katonatisztek, tisztviselők és honoratiorok rövid lejáratu váltóra kölcsönt kaphatnak

Annuitásos kölcsön 1-től 5 évre.

Kereskedőknek és iparosoknak váltóleszámitolás és törlesztéses kölcsön 3 évtől 5 évig.

Ház és földbirtokokra 5—50 évre törlesztéses kölcsön.

Ingatlanok adás - vételére
megbízások elfogadtatnak.

Sorsjegyek előnyös részletre kaphatók.

KOHN ADOLF

bankbizományos és ügynökségi üzlet
Komárom, Szt.-András-utca 59.

Levélbeli tudakozódásokra (válasz bélyeg) azonnal felelek.

Minden család pénzt takarít!

Remek 6 szem. kávé készlet minden színben, csak 95 kr. f. 1.40 f. 1.90	Finom ajour 6 szem. kávé készlet minden színben csak 2.20, 2.90, 3.45 frt.			Remek 6 szem. vászon Damaszt Garnitúra csak 2.10, 2.90, 3.40, 3.90 forint	Szép mintázott vászon törülköző 6 db csak 1.25, 1.72, 1.90, 2.10
30 rőfös vég csodavászon csak f. 3.65	30 rőfös vég bőrvászon csak 4.15	30 rőfös vég irlandi vászon csak 4.95	30 rőfös vég Gyöngy vászon csak f. 5.45	30 rőfös vég rumburgi vászon 5.60	30 rőfös vég I-a rumburgi vászon csak 6.40
50 rőfös vég bőrvászon csak f. 8.25	50 rőfös vég irlandi vászon csak 9.45	30 rőfös vég rumburgi vászon, csak 10.40 frt.	30 rőfös vég jó minőségű chifon f. 4.65.	30 rőfös vég R. Chifon csak 5.40	30 rőfös vég, R.R. Chifon csak 6.85
30 rőfös vég csikós Kanavász csak f. 3.25	30 rőfös vég csikós és kockás I-ma kanavász csak frt. 4.55	30 rőfös vég finom kanavász, csak 5.40	35 rőfös vég kanavász különlegesség csak 6.40.	30 rőfös vég fehér csikós csinvat ághuzatra csak 6.35	30 rőfös vég, virágos fehér csinvat ághuzatra csak 7.40.
Remek női ing vászonból, kézi himzéssel csak 85 kr. f. 1.15 f. 1.55	Remek női Chifon ing schweizi himzéssel csak 1.10, 1.42, 1.74 forint	Remek női háló Corseta nagy választékban csak 98. 1.25 1.56 frt.	Remek női chifon nadrág csak 90 kr, 1.18, 1.45	Remek Chifon alsószoknyák himzéssel csak 1.35, 1.75, 2.25	Remek Cloth és posztó alsó szoknyák csak 1.65, 2.15, 3.22.
Varrás nélküli vászon lepedő 2 mtr hosszú és 1 1/2 mtr széles csak 92 kr	Varrás nélkül remek vászon lepedő 2 mtr. hosszú, 1 1/2 mtr széles csak 1 f 50 kr	Nemzetközi keresk. ügynökség Budapest, Kerepesi-ut 65. szám, I. emelet.		Remek selyem Cloth paplan minden színben csak 3.95	Remek Caschmir paplan minden színben csak 3.55 frt.

Tanoncz a Pannonia papirkereskedésben felvétetik.

IRTA RÉNYI IGNÁC

TÁRSADALMI REGÉNY.

MÁGNESHEGY

A

4

ültette őt. Leírhatatlan zavar támadt; de a hintók hosszú sora megindult és röpitette a kocsiban ülőket a lakodalmas házhoz, mintha misem történt volna. Mire oda megérkeztek, valószínűleg a heves rázás következtében, a menyasszony magához tért és a rosszullet okáról kérdezősködnek a nagy izgalmakat említette.

A multság azért folyt tovább megszakítás nélkül; a gróf kértére, a látszat kedvéért, Vilma is részt vett abban, da arcáról lehetett leolvasni, hogy nem szívesen teszi. Arca elárulta, hogy szenved. A máskor oly viruló szépségű leány, aki életének tizennyolczadik tavaszát éli még s arcának rózsái, szemének élénk tize, picit piros ajkának mosolya, amely a leghidegebb márványszívet is fölhevíti, ma szokatlanul sápadt; inkább halotthoz, mint élőhöz hasonlít. Mozdulatai nehézkesek és erőszakoltak s minduntalan nehéz sóhaj tört ki akaratlanul is kebléből, szeme pedig könybe lábbad. Nem ér semmit vőlegényének gyöngéd ölelése, szemeinek szerelmes sugarai nem hevítik őt, édes, suttogó szavait nem hallja. Egész lényén a bú és bánat ömlik el.

Narantay Gábor a vidék nábobja. Büszke, nemesi család, a mellett igen sokat ad régi nemességére. A családfő azért, minden büszkesége mellett is, tudott leereszkedő és nyájas lenni, arisztokratikus hajlamait azonban mégis mindenütt kimutatta. Polgár emberek közé nem vegyült soha s ha ilyen hozzájött, igyekezett vele mihamarabb végezni, nehogy szobájának levegőjét elpolgáriasítsa.

Vilma egyetlen gyermeke volt, akit mindennél jobban szeretett. A háznál taníttatta s több előkelő tudós járt hozzá, akiket tudományukért, no meg mivel szülősége is volt rájuk a leánya taníttatásához, megszívelt magánál.

5

A többi közt Cartiers Aladár volt a legkedveltebb, akinek férfias szépsége s nagy tudománya, amely őt a tudósok közt az első közé helyezte, kedvelt emberré tették. Cartiers 28 éves nőtlen ember volt és francia származása, akinek azonban már az apja is Magyarországon lakott. Cartierst, aki ismerte, rendkívüli embernek, valóságos polihistornak mondotta. Nem volt az a tudomány, amelylyel ő ne foglalkozott volna. S ez óriási tekintélyt szerzett neki.

Még ifju korában neki feküdt önzorgalemből a tanulmányoknak, hogy hirnevet szerezzen magának. Más egyébre ő sohasem számított; híres tudós akart lenni. A természet még vonzó külsővel is fölruházta, úgy hogy bizony sok fiatatal leány szeme megakadt rajta s nem egy leányos mama, a leggazdagabb családokból is szívesen elvállalta volna őt vejének. Csakhogy Cartiersből a nagyravágyás sem hiányzott. Hiusága óriási fellegvárakat építtetett vele. Hirnevéhez gazdag és előkelő menyasszonyt akart és aki legjobban megfelelt volna az ő vágyainak, az Narantay Vilma volt. Hiuságában és mivel oly kitüntető megkülönböztetéssel viselkedtek iránta Narantay házában, remélte is, hogy Vilmát hozzáadnák. Hiszen ő híres ember és még nagyobb híre is lesz, miért is ne adnák neki? Így gondolkodott Cartiers, de bátran föllépni még sem mert. Nem volt meg ahhoz a kellő bátorsága, mindamelllett, hogy tudta, hogy Vilma szereti őt.

Hiszen már négy éve járt a házhoz és ezen idő alatt elég alkalmat volt magát megkedveltetni és megszerettetni Vilmával, aki tényleg szerelmes volt jó modorába, amelyről oly sokat és szépet hallott beszélni.

Vilma azt hitte, hogy ennél külsőbb férfi már nem is létezhetik a világon. Szerelme napról-napra erősödött és a tanár is nem kevésbé volt szerelmes az angyali

Cartiers tényleg szerette Vilmát, de szerelme nem volt az a valódi, önfeláldozó szerelm, amely áldozatra is képes volna. Csak oly dolgokat szeret, amelyek mintegy maguktól haladnak. Az akadályokhoz ő soha sem volt szokva. Így tehát nem tett még kísérletet sem arra, hogy az egybekelést megihusítsa; ha azonban valami alkalom kínálkozott volna, hogy mégis egyesülhessen Vilmával, megtagadta volna azt.

E kedves kis tréfával ütve a dolgot, az abba is szereti. Megszöktetném. Ő ezt nem meri megtenni, tehát nem adták volna meg a kezét, én tudja mit tennék? ... aki igazán szeretem, sőt imádom magácskát s tőlem ta-kedves Vilma, ha én lettem volna az ő helyébe, én, mert ha igazán szerem, akkor azt ki is mutatná. Látna tudom elhinni, hogy az a tanár szeremé magácskát; dolgot azért, mert látom, hogy az nem valódi. Nem let már élmondották azt nekem. Nem hiszem pedig a En nem hiszem ezt az egész mesét, ambar kedves szü-

— Nézze kedves Vilma! — folytatta a gróf, — Vasat. megiepte Vilmát és igyekezett még melegebben ütni a tréfát is úzzon abból. Kálmán észreverte, hogy a dolog hogy a gróf e dolgot oly közönyösen vegye fel és még és ő ismét szabad lesz. Arta azonban nem számított, hogy a gróf ezt meghálva, akkor abban marad minden

8

Cartiers találatok és ez csalta a sikolyt alakára s volt kívül állók közt. S midőn véletlenül Vilma arra nézett, lakodalom napján látta őt az első sorban a templomon Cartierst nem látta, amióta a házból kiltitott; csak a tudott feledni. Így érkezett meg a lakodalom napja. Es maradt és nem is volt róla több szó. Vilma még sem E kedves kis tréfával ütve a dolgot, az abba

Ez egészen meglepte Vilmát, mert ő arra számított, tanár, ugy-e eltaláltam? asszonyom és az a más, akibe szerelmes, az Cartiers fiasát is. Az a szerelmes kis leány, az én kedves meny-
— Tudom, kedves Vilmám, e történetek folyta-
gróf közbeszólt:
emberhez kényvszentenek, holott az másba szerelmes. A
sét a grófnak egy kis leányáról, akit szülei egy hatal-
Egy kerti séta alkalmával Vilma egy történetet me-
gyakran fölkereste menyasszonyát.
Az alkalom csakhamar megjött, mert Kálmán elég
azi Kálmánnak.

relmét. Ő még nem tudta, hogy atyja már megmondotta
lépésre bírta őt azzal, hogy megvaljíja neki előbbi sze-
hogy egyenesen a grófnál tessz kísérletet, hátha vissza-
Egy napon tehát Vilma arra határozta el magát,
sebességgel közlekedett.

még nem adta föl. Csakhogy a lakodalmom napja ropant
Azonban a reményt, hogy a dolog még megváltozik,
méskedett szüleinek és elfogadta Üzbégnyit vőlegényül.
Vilma pedig sirt és keseregott, de mégis engedél-
szerelem."

azt mondta, hogy hamar el fog oszlaní e "szalmaláng
elfogadott levélkét is, de a gróf csak nevetett ennek és
mának viszonyát a tanárral és bemutatott neki néhány
lett bele. Narantay nem titkolta Kálmán gróf előtt Vil-
ragadták őt. Néhányszor látás után örölen szerelmes
azonnal megszerette. Szépsége lebillinséste és bájai el-
azonnal tapasztalta, mihelyt Vilmát meglátta. Vilmát
ret bevalhatását azonban nem volt oka megbánni. Azt
akit jóformán még nem is ismert. Az atyjának tett ígé-
tett ígértét megtartsa és elvegye gyermekekori jegyesét,
Azért jött tehát vissza hazájába, hogy az apjának

7

6

szépségű leánykába. Csakhogy a szülők is résen voltak.
Argus-szemekkel vigyázzván kedvencükre, s így elég ké-
sőn ugyan, de mégis még idejében észrevették mi van
leányuk és a tanár közt keletkezőben. A dolognak to-
vábbi útját elvágandó, a tanárt kimarasztották a házból.
Ez, ámbár a dologról nem tudott a szülőkön kívül senki,
nagyon fájalta e megszegyenítést és már-már azon törte
a fejét, hogy távozni fog a városból, amidőn egy édes
levélkét kapott Vilmától, amelyben az biztosítja őt sze-
relméről és türelemre kéri.

A biztatásra tehát, a jövő reményében, Cartiers
megváltoztatta tervét.

Eközben történt, hogy Üzbégny Kálmán gróf ké-
rőként lépett föl Narantay házához és mivel Narantay
és Kálmán gróf apja, még a fiatalok gyermekkorában
eljegyezték azokat egymásnak, Narantay oda ígérte a
leányát a grófnak.

Kálmán gróf nem volt ugyan a férfiszépség minta-
képe, de nagyobb műveltsége, szellemessége fölője he-
lyezték őt sok férfinek. Atyja halála után az óriási bir-
tokot csak névleg vette át, mert a külföldet még nem
akarta kis városával fölcserélni. Jószágigazgatói vezették
a birtok ügyeit, akikben teljesen megbízhatott. Ismerte
hazájának viszonyait és kárhóztatta azokat, azért is előbbre
helyezte a külföldet. Csak amidőn a gyásznév letelt,
jött végleg hazza, de akkor is azzal a szándékkal, hogy
megnősül és azután állandóan a külföldön telepedik le.

Hazaszeretet nála üres frázis volt. Ő nem lelkesed-
dett érte. Hazáját ő csak mostohaanyának tekintette, aki
szegényebb gyermekeinek csak nyomort és inséget jut-
tatott osztályrészü. Ámbár neki jó dolga volt, mert hi-
szen gazdag volt, de a nyomornak és az inségnek a
látása, őt is elkésérette.

Minden jog fenntartva.

Bevezetés.

I.

B . . . városka fényárban uszik. Ünnepi diszbe
van öltve minden. Hintók sokasága foglalja el az utakat
és ünnepiesen öltözött embersereg tolong végig a váro-
roson, egyik utcából a másikba.

A város ifju földesura, Üzbégny Kálmán gróf tartja
lakodalmát Narantay Gábornak gyönyörű szép leányá-
val, Vilmával.

A tolongás és népözön a templom előtt a legna-
gyobb. Hintók hosszú sora áll ott és az emberek vég-
telen sokasága tolong egymás hátán, hol csendesen, hol
zajosan beszélgetve e nem mindennapi eseményről.

Egyszerre megváltozik a kép. Az emberek kifelé özön-
lenek a templomból, a hintók csak lassan gördülhetnek
előre, de a tolongás és zsvaj mind nagyobb lőn. Min-
denki látni szerette volna a szép menyasszonyt és deli
vőlegényét. Ember-ember hátán tolongott előre.

Végre a vőlegény kocsija a templom elé állhatott s a
menyasszony vőlegénye karján kilépett a templomból.
De alig lépett kettőt, halk sikolylyal, ájultan rogyott vő-
legénye karjába, aki egy dühös pillantást vetett jobb
oldalra és könnyedén karjába kapva elalélt menyasszo-
nyát, a kocsiba ültette és ő maga is melléje ült.

A sikolyt csak kevesen hallották, de annál többen
látták, amint a gróf fölkapva menyasszonyát, a kocsiba

A gróf a hajót teljesen rendben találta, így tehát felt adott az indulásra, kálmán magának tartotta fenn a parancsnoki tisztet, a melyhez, mint tengerező, kiválóan értett. Bőször Afrika partjait akarta megátogatni mivel Európában már beállott a hideg évszak; megtekinték Ázsia némely részét is és onnan Amerikába mennek. Egész útjára egy évet szánt.

Ehndulásuk ideje igen kedvező s csendes volt. Nem sokára kitértek a nyílt tengerre s a kis könnyű hajó vígan siklott tova a vizen. Vilma még sohasem látta a tengert és ennek látása elragadta őt. Nem győzte eléggé megdumálni azt s állig talált szavakat örömeinek kifejezésére. Szívbe egészen más érzelmek költöztek. Gyerm-

II.

Az új Jónás.

A kormányos, a ki a legénység fölvetelével meg volt bízva, a grófné ajánlatára még ezt is fölvette és mindjárt matroz ruhába bujtatva őt, munkába állította. Az új matroz nem volt más, mint Cartiers Aladár tanár.

Végre az indulásra kitűzött idő is elérkezett. A gróf és Vilma is otthon beöltöztek készülődséiket, mindent előre elszállítottak a hajóhoz s két nőcseléd kíséretében utra indultak. A rokonok, ismerősök s jóbarátok kíváncsyan búcsút véve s szerencse és üdvkívánatok kíséretében indultak el hazutól, hogy Hamburgba hajóra szálljanak.

11

10

elutazás célját is, rendelkezésére boesátotta a szükséges összeg pénzt és azzal indult haza feleségéhez.

Ezalatt Vilma sem volt tétlen. Keresett és talált alkalmat titkon találkozni a tanárral, a kit rávett, hogy álljon be a férje hrjójára hajóslegénynek. A hajó Hamburgban szerelődik föl, — azt már tudta — s így ha hirtelen eltűnik a városból, senki sem fogja gyanítani, hova lett. Ha férje megjött, majd bővebb értekezést fog hozzá juttatni. Férje nem ismeri őt és így nincs mitől tartani. Cartiers ráállott a tervre. Midőn tehát a gróf hazajött Vilma csakhamar megtudott mindent, a mit tudni akart és közölte levélbelileg a tanárral.

Cartiers pedig engedelmeskedett Vilmának, de számítva arra az eshetőségre is, hátha a terv nem sikerül, nem szökött meg titokban, hanem hosszabb szabadságot kért, megrongált egészségének helyreállítása céljából és elment.

Az idő telt. A készülődések a hajón, a melyet a gróf újra is festetett és felesége után „Vilmá“-ra keresztelt, még egyre folytak. Egy ily napon, midőn még javában dolgoztak, a kormányos előtt egyszerű munkásruhába öltözött férfi jelenik meg s egy levélkét ad át neki a következő tartalommal:

Kormányos Ur!

Tegye meg kérem azt a szivességet, hogy ezt a szegény embert, a kit szorgalmas és józan munkásnak tudok, hosszabb ideig levén házunk szolgálatában, vegye föl a hajóslegénység közé. A gróf előtt azonban ne szóljon erről semmit!

Üzbégny grófné.

— Mondja csak, édes Vilám, szokott maga imádkozni? — és a szemé közé nézve, kérde tőle: — és egyedül maradt feleségével. Szelíden megfogta a kezét és segített neki a sirásban. A gróf kiküldte a cselédeket Vilma kísért szemekkel tilt az asztalnál és melllette két cselédet. E közben Üzbégny is lement a hídrol Vilmahoz. Tok a hullámok, most pedig előle menekültek azok. Iamok. Csak hogy a szerep megváltozott. Földig utána siklő Oda rohant, a hol legjobban tornyosodtak a hullámok. Közé és ha eddig menekült a halál torka elől, most ő ke- Cartiers megszegegyentve ment le ismét a legénység csinálók önből Jónást? Melyet? — ilyen eset következményeit kiszámíthatassa. Nos, én nem képzelem magát, még annyi előrelátással se bírok, hogy az adós hírből álló férfi, a ki most előttem Jónás profétának kor. Azt azonban megjegyzem, hogy csodálom, ilyen tu- — mondá Cartiersnek — arról majd beszélék önnel más- — Alonjen le a legénységhez, a hol az ön helye van; szerelmét

esetét fölhasználja és ennek a segélyével kiküldi felesége tükre bizza a büntetést. Hanem ematározta, hogy ezen szerette őt. Megbűntesse őtet? Nem; a saját lelkiismeret- latva! Nem tudta mitévő legyen. Feleségét szerette; őrtiten- cára és düh mardosta szívét. Így megcsalódva és megcsa- mit még csak számitani sem mert. Keserű fájdalom tilt ar- hogy a hajóra lopodzó alattomos, rut szándékkal? Illyes- gyáva férggel elhagyja? És ez az ember meg merie temi, a tengert utba, hogy őt egy alkalmas pillanatban ezzel a Tehát azért egyezett bele a feleségbe olyan szivesen nyire Cartiers szavai fölkaavarták szívének érzelmét.

ahoz képest, a mily vihar dúlt a gróf kebelében és a meny- tornyosuló hullámokat vert föl. De ez mind semmi volt

14

15

— Oh hiszen folyton imádkozom — felelt Vilma — vajha elmulna már fölöttünk ez a vihar. De miért kérdi ezt?

— Azért kérdem — mondá a gróf — mert erősen hiszem, hogy csak a maga imája menthet meg bennünket e veszélyben.

— Magának ily veszélyes időben is kedve van bókolni. Inkább számolna lelkiismeretével, a miért engem megfosztott boldogságottól, megfosztott attól, a ki igazán szeretett engem és a kit én is szerettem és most ilyen veszélynek tesz ki. Már másodnapja, hogy e vihar tart. Isten tudja, mikor és hogyan fog végződni. Nem értem, hogy ily időben hogyan lehet valakinek tréfálódzó kedve!

— Már bevégezte kedvesem a mondókáját? — kérdi a gróf egészen higgadtan és hidegen, szuró szemeit rászégezván feleségére. — No én meg azt mondom most Önnek, hogy nem én vagyok e viharok és a veszélynek az oka és nem nekem kell számolnom a lelkiismeretemmel. Téved kérem! A veszélynek egyenesen ön az oka grófné s lelkiismeretét is önnek kell rendeznie. Én az Isten büntetését látom e veszélyben, a melybe az ön tette sodorta a hajót, a mivel Cartierst a hajóra hozta alattomos és rut cselszövénnyel, az én megcsalásomra. Én azt hiszem, egyszerűen önmaga az oka az egész veszélynek, a melyben forgunk és azért mondtam, hogy egyedül az ön imája menthet meg bennünket attól.

Vilma halotthalaványan ült helyén, jobban reszketve e szavak hatása következtében, mint a veszélytől való félelmében. Nem merie szemét sem fölvetni férjére. A gróf pedig ott állott előtte, arcáról akarván leolvasni szavai hatásit és belső érzelmét.

Vilma egy szót sem tudott szólani. De elhitte férjének a szavát, hogy ő reá haragszik az Isten és azért támasztotta ezen iszonyu vihart. Megrendülve egész valójá-

A tengeren a vihar borzasszón dühüngött. Hégkig sen a tengerbe !
ki engem erre bízott. Ne hagyjon kintölni, hanem ves-
jötem föl a hajóra, hogy elraboljam öntől a feleséget, a
Nem vagyok hajóslegény, én Cartiers tanár vagyok s azért.
az oka e viharnak, az én bűnömért oly haragos a tenger.
hajósok, hogy a tenger haragját lecsillapítsák. En vagyok
meg, vagy dobjon a tengerbe, mint Jónást beleverték a
— Gróf ur — monda sűrűn hangon — öfön
csuszott föl a grófhoz és rogyott előtte térdre.

Hégsz tesiben remegve, halálos verejtékekkel az arcán
től megmenise őt.

kedvének, már inkább csak a halált óhajtja, a mely e kin-
seperre oman. Ekkor már vége volt türelmének, vége élet-
gasságu hullám, a hol ő állott. Kevésbé mult, hogy je nem
kegessé és keressé, éppen oda csapott föl egy tonony-ma-
maga előtt állani. Egyszer csak, mintha a hullám csakis őt
foladott minden reményt elétéhez, a biztos halált látta
ladt egyik helyről a másira. Már-már elveszté nyugalmát,
remegve bujt félre és keserves sóhajok közt, jajtáva sza-
föl. Csak egy volt a legényesség között, a ki ilyenkor félve,
kor a legényesség katonkodása s szitkozódása hallatszott

A hullámok néha föl-fölcsaptak a födélzetre és ilyen-
meg helyét, sem éjjel, sem nappal onnan el nem mozdulva.
szem nyugodtan a veszélyben. Mindkettő szilárdan állta
a gróf és a komandýosa. Csak ők ketten viselkedtek egy-
le életéről. Csak két ember nem adta föl a reményt:
Mindenké elcsüggedt és reményvesztetten mondott
vére volt hagyva.

Minden percben attól lehetett tartani, hogy a kis hajót
fölfordítja, minthogy már teljese a vihar kényere-ked-
hol oda dobálta. Komandýozni már teljes lehetetlen volt.
Iszonyu erővel tört ki a vihar. A kis hajót hol ide

bsn, keserűen megbánta tettét és komolyan gondolkodóba
esett felette.

A gróf ezalatt föl és alá járkált a kabinban, mintegy
magához beszélve, de elég hallhatóan, hogy Vilma is
meghallhatta :

— Ilyesmit tenni ! Egy gyáva nyomorult fickóval, a
ki csak az imént csuszkált a lábamnál s könyörgött, hogy
vessem e tengerbe, mert nem állja ki a vihartól való félelem
kinjait.

Közben a hajó egy nagyot billent oldalt és a gróf
kirohant helyére.

Egy óriási hullám volt, a mely a hajót majd fölfordi-
totta. De azután ismét vis-zabillent s folytatta akaratlan
menetét, a hogy a vihar ragadta magával.

A gróf újra lement s beküldötte a cselédeket a gróf-
néhoz, meghagyva nekik, hogy vigyázzanak a grófnéra,
nehogy valami baja legyen. Azzal ő ismét elfoglalta helyét.

Vilma tényleg keserű megbánást érzett helytelen tette
miatt, a melynek igazságtalanságát belátta. De bocsánattért
esedezni férjénél még sem tudott s nem akart. Azonban
komolyan gondolkodott, hogy miképen tehesse jóvá hibá-
ját, de a nélkül, hogy magát meg kellessék aláznia.

S éppen így gondolkodott Üzbéggy is. Ő leekét
akart ezzel adni a feleségének s alkalmat a hiba jóvátéte-
lére. Azért is mondá felesége előtt amaz utolsó szót
Cartiersről, hogy azt a teljes valóságában mutassa be
előtte és meggyűlöltesse őt vele. Csakis ily módon vélte
felesége szerelmét biztosítani a maga számára.

Hogy mit fog tenni Cartiersrel, azt még nem tudta,
de annyit elhatározott, hogy mihelyt partra érnek, vagy
kikötőbe jutnak, a miről biztos volt, hogy előbb-utóbb be-
következik. akkor nevetségessé fogja őt tenni felesége előtt,
oly módon, hogy a felesége teljesen elforduljon tőle.

hétlen volt.
siklott tova. Kikötőt vagy más védett helyet elérni le-
osztá parancsát ; a hajó pedig ropant gyorsasággal
ne találja őket készületlenül. A gróf harsány hangon
A legényesség ezalatt mindent meglett, hogy a vihar
előbbi helyére.

magát gondolatának. A gróf pedig visszasietett a hidra,
lentül ment le férje karján a kabinba és ott újra átadta
Vilma még most is almatagon, mintegy önkénye-
kezében.

— Menjen, kedves Vilma, kabinjába ! — monda
neki, őt gyengen magához ölelve — vihar van kelet-
meregéséből.

Férjének egy gyengéd ölelése térté őt magához
jultak szemébe.

hagyta el a kastélyt. Most is, mint akkor könnyek to-
tott föl és lestitő szemekkel, szinte meghunyáskodva
Maga elatta a tanárt, amint a kutatás után lehorgasz-
embert kitalálta házából, elzárva ő előle a boldogságot.
megosztani s igazi szerelmét tevő elébe. S alyja ezt az
amely reá vár. Aki nevet, dícsőséget kész volt vele
elmondá, oly érzékenyen festé le előtte azt a szép jövőt,
szerelet, aki, a midőn első szerelemi vallomását előtte
midőn egyszer s mindenkorra kitalálta azt, akit ő szívéből
mekkel ábrándozott. Maga előtt látta haragvó atyját, a
De ekkor eszébe jutott a közelmúlt. Lehunytt sze-

és összehasonlíttá azt az étellel.
melyet annak az óriási nagy vizitükörnek szemlélésébe
ő csak a tengert látta s annak csendes hullámmását. El-
a tenger szemlélésébe. Elfeledkezett tanártól, szerelemtől ;
szat a parancsnoki hidon volt férje mellett és elmerült
férjére is, a ki örömmel szemlélte e változást. Naposz-
mekes jó kedv önté el egész lényét és a jókedv átragadt

Magától nem akart, de nem is mert valamit kérdeni. Ilyen
alkalom nem sokára jött is. A lakodalom után Üzbéggy
nagyobb utazást tervezett, még pedig a tengeren. E tervet
Narantay is helyeselte. annál inkább is, mert ismerte leánya
érzelmeit és remélte, hogy a távol idegenben elfelejti a tanárt.

Üzbéggy közölte tervét Vilmával, a kinek e terv
igen megtetszett, de a saját céljai elérésére.

A nők, ha céljaik vannak, igen találékonyak. Vilma
ama fajta nők közé tartozott, a kik elég hamar föltalál-
ják magukat helyzetükben. Céljaik elérésére semmiféle
eszköztől sem riadnak vissza. Másokkal mit sem törőd-
nek, de a saját terveikben és szándékukban állhatatosak
tudnak lenni és bármilyen adja magát elő, mindig csak cél-
juk elérése lebeg szemük előtt.

A midőn Vilma értesült férje tervéről, rögtön ő is
készen volt a saját tervével. A tanárt rábirja, hogy áll-
jon be a hajóra hajóslegénynek és majd lesz gondja rá
az uton, hogy a többi is be következzen. Legjobban
szerette volna a gróft saját szavaival megbűntetni, a
szöktetéssel, mert úgy gondolkozott fiatal fejével, hogy
a grófnak nem lett volna szabad őt nőül venni, miután
tudta, hogy mást szeret. Az volt a szándéka, hogy va-
lamilyen idegen országban, valamely alkalmas pillanatban
megszökik a tanárral együtt.

Ilyen az igazi szerelem, a mely vak, nem törődik
senkivel és semmivel, csak azzal, akihez vonzódik.

A gróf maga utazott el, hogy megfelelő jachtot ve-
gyen és azt fölszerelje. Hamburgban talált megfelelő
szép hajót, a melyet megvett. A hajó fölszereléséről ő
maga gondoskodott, fogadott ügyes kormányost is a ha-
jóra és a többit arra bizta, így a legényesség fogadását is.
Megmondotta a kormányosnak, hogy két hét múlva a
hajónak indulásra készen kell állani és tudatta vele az

okolta e csapásért és újra csak az Isten büntetését látta abban.

E közben egy hirtelen jökecs kövekketében a hajó a hegy lábához vonzatt és hirtelen megállott. Kiszá-
lítottak körülnézni!

Izonyu kép tárult szemük elé. Úton-utfélen hul-
lákra bukkantak, némelyik már oszlásnak indult, mási-
kon pedig megállított, hogy saját kezével vett megmenekül-
életének, valóságilag, hogy az éhhalálól megmenekül-
jön. Tovább menve egy nagy üstöt találtak, mellette
embercsontokat s körülötte hullákat. A hajók némelyike
sok, drága áruval volt megrakva.

A gróf Vilhára való tekintetből, a hullákat mind
eltakarította, a tengerebe vetette, nehogy azok iszonyt
keltsenek nála. Azután sorba járták a hajókat, Vilma is
velők. Először sem találtak, de drágaságok, kel-
mek, szerzőmök nagy számmal voltak a hajókon.

Először még el voltak látva ugyan egy pár hétre
de mégis borzasztó volt arra gondolni is, milyen sors
vár rájuk. Tengerebe fullni, tengert ragadozók által fölla-
latni, ellenség által agyonlőve, az még mind semmi
az éhhalálhoz képest, a midőn lassu kínokkal kell az
íjessző halált bevárni. Ez a sors várt rájuk is.

Volak egyesek, a kik szitkozódáltak és karomkodtak,
de a gróf, a ki egy percet sem veszítette el híggadtsá-
gát és lélekjelenlétét, féken tudta tartani a lázadókat.

Ottlétük harmadik napján Üzbégny elhatározta,
hogy megvizsgálata, vajjon egy magányos hegygyel
van-e dolguk, vagy pedig van mögötte valami kis föld-
terület is, a hol esetleg még táplálékra is szert tehető-
nek. E célból négy legényt megbízott, hogy kerüljék
meg a hegyet és hozzanak értesítést.

A hegy maga a tenger felőli oldalon, a melyvel

Egyszer csak egy hajóslegény figyelmeztette a kor-
mányost, hogy kikötőt lát.

A kormányos azonnal leköltött és fölkelte a
grótot, a ki nagy örömmel sietett föl helyére és szemé-
hez igazítva a távcsövet, hosszan szemlélte a kitézett
irányt. De egyszerre csak ijedten kapta le szeméről a
távcsövet és a felhívott kormányos kezébe nyomta azt,
figyelve, mintha tőle várná a megerősítést annak, a
mit ő látott. A kormányos azonban alig nézte egy pár
percig ama helyet, ijedt kiáltás rebent el ajkáról:

— A mágneshegy!

A legénység is meghallotta a kiáltást és visszhang-
ként hangzott ajkukról a vészkiáltás: „a mágneshegy!”

A gróf szinte megkövülten állott ott, végre magá-
hoz tért és intézkedéseket tett, hogy az eddigi iránytól
eltérjenek. De hiába. Hiába volt minden erőlködés, min-
den erőfeszítés. Már a mágnes vonzási körébe estek s
fokozatosan erősödve, mindig jobban ragadtatott a kis
hajó a hegyhez.

Most már a legbátrabbak is kétségbeestek. Ez vég-
telenül nagyobb veszély volt, mint a vihar. A viharból
csak mégis van kilátás a menekülésre, a szabadulásra,
de a mágneshegytől soha. A ki még valaha oda került,
az ott is veszett; ezt tudta jól mindenki. Maguk előtt
látták ama nagyszámú hajók sorsát, amelyek egy ha-
lomban a hegy tövében állottak. Utasaik és embereik az
éhhalálnak dobva áldozatul, a hajók pedig a romlás és
pusztulásnak adva.

Vilma is megtudta, mily sors vár rájuk, de ő lát-
szólag egészen nyugodtan tűrte a csapást. Ez egyszer
uralkodott indulatain és megadással viselkedett. Csak a
midőn kis kabinjába ért, dült fáradtan és leverten egy
székbe és sűrűn omlottak könnyei. Ő tényleg magát

fákat sűrűn megrakva találtak gyümölcsökkel, a melyek
messziről is lompos fákat vettek észre. Odaérve, a
hajót sűrűn megrakva találtak gyümölcsökkel, a melyek

Ez alatt egy kis völgybe értek, a melyben már
dülhantak a mágneshegytől.

hajtó bekenhemenk és ekkor szerencsésen megszába-
állanak. Ha valahol ilyen anyagot találnak, azzal a
azzal olyanok, a melyek a mágnes hatásának ellen-
pedig oly módon, hogy vannak diamágneses anyagok,
abból áll, hogy a mágnes erejét csökkentsük, még
— Tudok egy módot, gróf ur, — monda — ez
villiant föl agyában.

tette magában az egész dolgot végre is egy eszme
Cartiers hosszan gondolkodott. Megfontolta és ve-
mód a szabaddudásra. Mit gondolt őn?

de hagyjuk ezt! Arról beszéljünk inkább, mincse-e valami
legább látható, mit ér ez a maguk tudományuk. No
nek mondják és elcsukatták az őrtük házába. Most
olcsóbb, mert könnyen megtörténhetik, hogy eszelős-
szűren kivevők érte az embert, a mi még a leg-
az öök megörögzött tudományába bele nem illik, egy-
domasuk van a létezéséről, akkor, mivel az ilyen
létezik, mint a hogy elég sokan vannak, a kiknek tu-
tudományuk, a melyvel oly nagyra vannak! Ha egy
hajósember azt mondotta volna, hogy ez a hegy igenis
tudományuk, a melyvel oly nagyra vannak! Ha egy
— No lássa, mennyire gyaró ez a maguk
— Még soha sem — felelt a tanár.

— Hálott-e már valamit — kérde a gróf — a
mágneshegyről?

— Hálott-e már valamit — kérde a gróf — a
viselkedik.

ellenfél, a ki lefegyverezett ellenével szemben jóllisan
sem. A gróf úgy beszélt a tanárral, mint egy nemes
Nem volt abban a szenvedély legcsökélyebb anyalata
csatkozott Cartierssel. Beszéde nyugodt és híggadt volt.
és kövek közt haladva tovább, a gróf beszédebe do-

igen hasonlítottak a mi almánkhoz, csak hogy jóval na-
gyobbak voltak. A gróf tépett egyet és beleharapott, úgy
tett Cartiers is és igen jóízűnek találták a gyümölcsöket.
Üzbégny jól tudta, hogy az élelem a hajón is fogytán
van már és nem sokáig tarthat, azért hát igen megörült
a gyümölcsnek; leveté kabátját magáról és zsákszerűen
összekötve azt, megrakta gyümölcsessel.

Midőn beljebb nézett, látta, hogy földdarab nyulik
el előtte. a melynek nagyságáról fogalma sem volt. Az
erdő, a mely előtte citerült, elzárta előle a kilátást. A
földterületnek az átkutatását tehát máskorra hagyva, föl-
szólította a tanárt, hogy induljanak már visszafelé, legyen
a hajónmaradtaknak is mihamarabb meg az örömrük,
hogy nem fognak már éhen veszni.

De a tanár sehogy sem akart visszamenni. Ő is-
mét a tudós lett. Ő nem megyen addig vissza, monda
a grófnak, míg nem fog találni megfelelő diamágneses
ásványt. A gróf csak menjen vissza egyedül, ő ott ma-
rad és kutatni fog. Élelemmel ellátják őt a fák és így
nincs mitől tartania.

Üzbégny tehát elindult egyedül, a hátára véve a
csomó gyümölcsöt és úgy igyekezővén föl a sziklára és
onnan le. Már esteledett, a mint a hajóhoz ért. A le-
génység röktön körülvette, felesége is azonnal hozzá-
szaladt és a gróf elbeszélte nekik a történeteket, már
most egészen felvidult kedélylyel. Megkóstoltatta velük
az almát, a melyet mindenki iónak talált és megmon-
dotta nekik tervét, a mely abból állott, ha nem sikerülne
a tanárnak oly anyagot találni, a melynek segítségével
megszabadulhatnának a mágneshegytől, akkor beköltöz-
nek a hegy mögé és ott egy kis telepet alapítanak, így
nem kell tartaniok az éhenhalástól.

A terv mindenkinek megnyerte a tetszését. Elha-

Végre fölött ő is. Megkönnyebbülten lélegzett föl mindkettőt. Lassan és vigyázva haladtak lefele a medek szikláról. A midőn leértek, még mindig sziklák is egyensúlyban tartani.

Cartierstől ezalatt a verejték gyöngyözött. Halális Ollimposzra. Isten, a ki egy nyomorult halandót emel magához az Isten, a ki szeméből Ugy tűnt föl előtte férje, mint egy mithosz fajdalmaival, szenvedéséről a büszkeség öröme sugárzott deklarációval kísértte Vilma ezen utat és megfélemlítve huzajta magát föl a sziklára a gróf által. Folytonos ér-Cartiersnek kötelei, a melyet az derekára köt és úgy küzködik s vissza-vissza csuszlik. Láttá, mint vet férje fölött a sziklára, míg ellenben Cartiers még most is leni jóra, hogy figyelmen kívül kísértje férje újat. Jól látta, hogy Ezalatt Vilma is kísirta magát és fölsetett a ha-

hoz és sehogyszem birt boldogulni. semmit sem haladt, ő nem volt szokva a hegymászás módjára kezdett fölkapaszkodni azokon. A tanár ezalatt A gróf már elérte a sziklákat és egyes hegymászó met is. Kabinjába vonult tehát és keservesen sirt. nemcsak az elérkezéssel való reményét, hanem férje szerel- adta meg az alkalmat. Elvesztetnek hitt már minden, demélni. Nagyon fájt tehát neki, hogy férje erre nem es szerelmét, a melyet ő eljártatottnak vélt, újra kitér- hogy a gyantától megmunkálván, hanem remélte, hogy Vilma nemcsak azért szeretett volna férjével menni, segínek, távozott.

hogy követni fogja őt vállalatában és bucsut intve fele-

tározták annak keresztülvitelét és addig is, a mig Cartiers kutatásai tartanak, almával fognak élni. Mielőtt nyugalomra tértek, Vilma megkérde férjét, miképen akarja tervét keresztülvinni. Üzbégny részletesen kifejtette azt előtte és megmagyarázta, hogy a mi elvihető a hajókról és használható, azt magukkal viszik és közös erővel lakásokat fognak építeni. Vetni fognak és aratni s ha már az isteni végzet úgy határozta, hát ott fognak tölteni napjaikat és életüket.

— De hátha ott benn vademberek is laknak? — veté föl Vilma a kérdést.
— Az nem valószínű; — nyugtatá őt meg a gróf — ha vademberek lennének az erdőben, azok bizonyára előjönne nek néha a partra és kifosztanák a hajókat, Már pedig ennek legcsekélyebb nyomát sem találtuk. tehát ettől nincs mit tartanunk. Hanem inkább attól tarthatunk, hogy mi leszünk vademberek — fejezte be tréfásan beszédjét — és most: jó éjt! fekdjünk le! azzal kiment és lefeküdt a földézetten számára elkészített fekhelyre, mig felesége a kabinban fekdjt le.

A felfedezés.

IV.

Másnap a kora reggeli órákban látták már Cartierst a sziklacsucson megjelenni, kalaplengetve s hívó mozdulatokkal. Üzbégny fölsietett hozzá.
— Meg van! Meg van! — kiáltá elébe — Megtaláltam a diamáneses ásványt, a melyet kerestem. Ezzel a kezébe nyomott a grófnak egy darab zsirfényü sima ásvány darabot.

Azzal Cartierst magához intvén, megmondá neki, gyen tehát kérem csak türelemmel, a mig visszajövünk! — Nekem mennem kell: ön azonban nem követ- ő boldogságát is megtrónthatta volna. Gyorsan határozott. sege együtt maradjon azzal az emberral, a ki esetleg az feleségének. Neki nem szabad megengednie, hogy a feleségét elgondolkozott. Belátta, hogy igazán van a nem fog engem itt hagyni.

Vilma erősen a szemé közé nézve férjének — akkor — Ha ön önézetes férfi, — monda most már képes. a sziklákat megmászni, annál kevésbbé lesz arra ön önben láthatja is, hogy az erős matrózok nem tudák lelt Üzbégny — este már ismét itt leszek. De meg kü- — De hiszen csak estig maradok el innen, — feleségem itt hagyni a hajón? — El tudna ön menni — kérde tőle Vilma — és szemé.

Ekkor azonban Vilma esdő tekintetével találkozott magához vett némi eleséget és utnak akart indulni. vállalkozott a hely aját és körületeit átkutatni. E célból pesek. A gróf látván hibaváló fáradozásukat ő maga sük hibaváló volt, a sziklákra fölkuzni nem voltak ké- El is indult a négy matróz, de minden erőlködés a hajósoknak átkutatni. meredek sziklakkal volt körülvéve. Ezt az oldal kellett érintkezett a tengerral, a másik oldal azonban magas s lehetetlen volt. Az egyik oldal a hegynek meredéken maga is hibaválonak látszott. Utvágás meg teljesen hogy valami kísérletet tenni annak megmászására már szemben a hajók is állottak, tükrösimságú volt, ugy

A vihartól, amely már negyednapja dühöngött, nem félt, ismerte az ily viharokat, mert mint tengerész, elég sokat átélt belőlük, kis jaktjában pedig megbizott, mert könnyűsége mellett erős alkotmány is volt, a mely nem egykönnyen adja meg magát. A vihartól magától nem is félt annyira, mint attól, hogy valami zátonyra vagy szirtre bukkanhatnak, amelyhez a vihar odavághatja a hajót. De ez a félelme, szerencsére, alaptalan volt.

Az ötödik napon a vihar csendesedni kezdett, de az idő még nagyon borult volt, nem lehetett látni semmit. Hajósaink teljesen elvesztették minden tájékozási képességüket, nem tudták hol és merre vannak. A hajó csak ment egyenes irányban előre.

A mágnáshegynél.

III.

Végre a hatodik napon gyönyörű, szép és tiszta hajnalra virradtak. A vihar teljesen lecsendesedett, a víz nyugodt és ismét tükörsimaságú volt, mint azon a napon, a midőn elindultak.
A sok álmatlanul eltöltött éjjel után végre egy csendes is következett. Most már a gróf is nyugalomra tért s néhány óráig pihenni akart. Már reggel volt és ő még mindig jóízűen aludt.
A nagy változás és a csend Vilmát is kicsalta kabinjából s gyönyörködve szemlélte a tájat. Szeme meszsze alkalandozott, de még semmi biztos helyet nem látott.